

**Poli à lɛtɛɛŋi niŋcyiŋi ŋgemu
kan Kɔrɛnti kànhɛ dánafeebil'á
ke
Mpe yii à yaa yii cè mà jwo yii jyè
lɛtɛɛŋi funŋɔ jwumpe e ke**

Kɔrɛnti kànhɛ na mpyi kànbwɔhɔ, yasunɲyi mpyi a nyaha k'e sèl'e. Cikwuŋi ná nàŋkwuŋi mpyi na mpyi pyiŋkannigii puni na kuru kànhɛ e.

Yesu túnntunɲi Poli à yyee niŋkin ná paanga pyi Kɔrɛnti kànhɛ e. Lire tɛni i, u à Jwumpe Nintanmpe jwo wani, ka pìi si piye kan Yesu á (Kapyiŋkii 18.1-18). Poli karenkwooni kàntugo, nyahanɲgurug'à jyè dánafeebii ná piye shwɔhɔl'e. Poli à yire lógo maa ŋge lɛtɛɛŋi tun si pi yeɛ, maa li cyêe pi na, na dánafeebii wwoŋɛɛge na nyɛ mu à jwo cyere, ti nùŋke ku nyɛ Yesu Kirisita kanni. Tire cyeere yatanɲyi pun'à yaa yi yiye kyaa táan yiy'á, yi raa yiye tère (13).

Dánafeebii kurunke e, pìi mpyi a lɛtɛɛ tùugo u á, maa yibiyi yà pyi u na. Poli à ŋge lɛtɛɛŋi séme maa ɲwɔshwɔɔ kan yire yibiyi na, yire yi mpyi:

Dánafeebii sí n-jà fúru pyi la? (7)

Mpii pi nyɛ na zunɲi pyi ke, dánafeebii sí n-jà n-lyi pire yyére la? (8--10)

Di dánafeebil'à yaa pi a báare ná Kile Munaani màkanyi i ye? (12--14)

Dánafooni kwùŋi kàntuge nyɛ naha shi ye? (15)

Jwumpe tasiige

¹ Mii Poli u à yyer'a pyi Yesu Kirisita tùnntunḡò mà tàanna ná Kile ḡyìi wuuni i ke, mii ná wuu cìmpworonji Sositeni u à ḡge lèterēḡi séme si ḡkan ² yii dánafeebii kurunḡ'á, Kòrenti kànhe e, yii mpi-imu pi à pyi Kile wuu Yesu Kirisita cye kurugo ke, u à yii yyer'a pyi u wuu, mà bàra mpìi puni pi ḡye na wuu Kafoonji Yesu Kirisita mēge yiri cyeyi puni i, maa u pyi pi Kafoonji wuu fiḡe ke, ³ wuu Tunji Kile ná wuu Kafoonji Yesu Kirisita pi ḡwò yii na, pi i yyeḡinḡe kan yii á.

Poli à fwù kan Kile á Kòrenti dánafeebii kurugo

⁴ Mii fwù ḡye Kile na tèrigii puni i, ḡaha na ye u à ḡwò yii na, yii ná Yesu Kirisita wwoḡeḡe kurugo. ⁵ Mà yii yaha kuru wwoḡeḡe e, yii à Kile màkanyi shinji puni ta, mà cye cyán ḡwumpe ná ḡcēḡi na. ⁶ ḡaha kurugo ye ḡwumpe pu ḡye na Kirisita kyaa yu ke, pur'à tatēḡḡe wwù yii e. ⁷ Lire e canḡke wuu Kafoonji Yesu Kirisita sí uye cyēe ke, mà yii yaha yii i kuru canḡke sigili, Kile màkange kà tufiḡe kuu ḡye yii na mē.

⁸ Uru Kile mú u sí yii tèḡe si fànha kan yii á, bà yii si mpyi si ḡkwôro u kuni i fo sà nò li tēḡeni na, si mpyi tìḡire cyaga baa Kafoonji Yesu Kirisita cannuruge mē. ⁹ Kile na ḡye ḡwòmēe ninḡinfoo, uru u à yii yyere bà yii si mpyi si mpyi u ḡyanji, wuu Kafoonji Yesu Kirisita wwoḡeḡe e mē.

Poli à li cya Kòrenti dánafeebil'á na pi bê

¹⁰ Mii cìmpyibii, mii na li ḡáare yii á, wuu Kafoonji Yesu Kirisita mēge na, yii i bê ninḡin na, yii àha n-láha yiye na mē. Yii bê, yii i mpyi ná sònḡòrò ninḡin i, yii i yii karigii kapyiini ḡunḡe yaha

ku pyi nin̄kin. ¹¹ Naha kurugo yε mii c̀nmpyiibii, mii à lógo Kilowe pyεngε shiinbii p̀i n̄wə na, na mb̀embaan̄i na wá yii shwəhəl'e, ¹² na p̀i na wá na ηko yii shwəhəl'e na pire na n̄yε mii Poli wuu, p̀i sí i ηko na pire na n̄yε Apolosi wuu, p̀i sí i ηko na pire na n̄yε Pyeri wuu, pi sanmpii sí i ηko na pire na n̄yε Kirisita wuu. ¹³ Mii sí yii ýbe, Kirisita à t́a la? Taha Poli u à kẁoro kworokworocige na yii kurugo, lire n̄yε mε taha Poli mεge na yii à batize? ¹⁴ Mii Poli à Kile shéere, naha na yε Kirisipusi ná Gayusi baare e, mii n̄yε a yii wà tufige batize wani mε. ¹⁵ Lire e yii wà s̀i n-s̀i n-jà n-jwo na ur'à batize mii mεge na mε. ¹⁶ Mii fun̄ηə naha mpyi a wẁə, mii mú u à Sitefanasi pyεngε shiinbii batize, pire baare e, mii naha a dá na mii s̀aha à s̀upa batize wani yii ýere mε.

S̀upyire ýakilifente n̄yε Kile n̄yii na s̀ncomə

¹⁷ Yii li c̀e na báarañi n̄ncyiin̄i mεε na Kirisita à mii tun ke, uru bà u n̄yε batizelin̄i mε, Jwumpe Nintanmpe n̄jwuñi kurugo u à mii tun. Mii mú sí n̄yε na tire t̀nnture pyi mà t́anna ná s̀upyire ýakilifente e mε, bà li si mpyi s̀upyire kà raa ñirili mii jwuñkanni kurugo mε, ηka pi a ñirili Kirisita kẁñi kurugo kworokworocige na. ¹⁸ Mpii pi n̄yε kuni n̄impiini i, ná Kile sí n-pa pi shi b̀ə ke, jwumpe pu n̄yε na yu mà yyaha t́i ná Kirisita kẁñi i kworokworocige na ke, puru na n̄yε s̀ncomə pire mpil'á. Nka wuu mpii pi n̄yε kuni n̄ncenni i, ná Kile sí n-pa wuu shwə ke, Kile sífente ti n̄yε ti ti wuu á.

¹⁹ N̄yε y'à séme Kile Jwumpe Sem̄ñi i na:
«Mpii pi na piye s̀ññi ýakilifee ke, mii sí pire s̀ncompe cyêe.

Mpii pi na piye sônñi na pir'à kyaa cè ke, mii sí li cyêe na pire nyε a yafyin cè mε*.»

²⁰ Mà tàanna ná lire e, taa yákilifeebii nyε ke? Mpii pi na piye sônñi na pir'à Kile Saliyanji cè ke, taa pire nyε ke? Taa nge diñyεñi jwun̄ceempii nyε ke? Kile à li cyêe na nge diñyεñi yákilifente na nyε s̄ñcom̄o.

²¹ Mà tàanna ná Kile yákilifente e, u à li lwó nge diñyεñi yákilifeebii kà n-jà uru cè ná pi yabilimp̄ii yákilifente e mε. Lire kurugo jwumpe wuu nyε na yu, ná diñyεñi sùpyire na pu sônñi s̄ñcom̄o ke, Kile à li lwó sùpyire t'à dá puru jwumpe na ke, si pire shwó.

²² Nyε Yahutuubii la maha mpyi s'a kakyanhala karigii naa tapyige e si nta ndá puru jwumpe na. Girekiibii sí na ncaa pire yákilibii si múgo si nta ndá pu na. ²³ Wuu pi ke, Kirisita kani wuu nyε na yu na u à kwû kworokworocige na ke, puru na nyε jwun̄jwumbaama Yahutuubil'á, maa mpyi s̄ñcom̄o supyish̄ñi san̄ñ'á. ²⁴ Nka Kile à mpiimu yyer'a pyi u wuu ke, pi à pyi Yahutuu yo, pi à pyi Girekii yo, pir'á Kirisita na Kile sífente ná u yákilifente cyêre. ²⁵ Naha kurugo yε kani Kile à pyi, ka sùpyire si wá na sônñi s̄ñcom̄o ke, lir'à fànha tò pi yákilifente na. Nde Kile à pyi, ka sùpyire si wá na sônñi na fànhan̄cyεrεrε ti nyε ti ti ke, lir'à fànha tò sùpyire na.

²⁶ Mii c̄n̄mpyiibii, yyeren̄kanni na Kile à yii yyer'a pyi uye wuu ke, yii lire k̄an̄mucya a wíi kε! Mà tàanna ná sùpyire k̄an̄mucyage pyiñkanni i, yákilifee niñyahamii nyε yii e mε, sífee niñyahamii nyε

* **1:19** Ezayi 29.14

yii e mε, yii niɲyahamii mú sí ɲye a si shinb-woo pyenyi i mε. ²⁷ ɲye karigii diɲyeɲi sùpyire na sònni sɲcomə ke, cyire Kile à cwəənr'a tég'a diɲyeɲi yákilifeebii sílege. ɲcyii pi ɲye na sònni fànhəɲcyerere wogigii ke, maa cyire cwəənr'a tég'a fànhafeebii sílege. ²⁸ Karigii cyi ɲye ɲùɲə baa diɲye sùpyire ɲyii na, ná pi kuro ɲye cyi e mε, cyire karigii Kile à cwəənrə, pi na ɲcyiimu sònni sèe wogii ke, mà tég'a cyire kèege. ²⁹ U à lire pyi, bà li si mpyi sùpyaɲi wà tufiige kà ɲkwə uye pèe uru Kile yyahe taan mε.

³⁰ Uru u à wuu le Yesu Kirisita wwɔɲεge e. Kile à pyi kaɲɲə, ka Yesu Kirisita si wuu pyi yákilifee, maa jwo na wuu à tíi, maa wuu pyi Kile wuu, maa wuu ɲùɲə wwû kapegigii bilere e. ³¹ ɲye bà l'à sémε Kile Jwumpe Semɛɲi i mε: «ɲgemu la ká mpyi si pèene taha yaaga na ke, urufoo u ti taha Kafoonj Kile na†.»

2

Poli ɲye a Kile jwumpe jwo ná sùpyire yákilifente e mε

¹ Mii cɲmpyiibii, tɛni i mii à sà Kile jwumpe jwo yii yyére ke, mii ɲye a naye pèe na mii à jwumpe cè, lire ɲye mε na mii yákiɲi'á pèe mà tòro pi sanmpii wuɲi na mε. ² Naha kurugo ye mii ɲye a li lwó naye funɲ'i, si yaage kabere kyaa jwo yii á, Yesu Kirisita kàntugo na mε, si u kwùɲi kyaa jwo yii á kworokworocige na. ³ Mii fàhe mpyi a cyére wani yii shwəhəl'e, fyagare mpyi maha mpyi mii na fo mii mpyi maha ɲcyêenni sèl'e. ⁴ Tère o tère e mii à Jwumpe Nintanmpe jwo yii á ke, ná sùpyire

† 1:31 Zheremi 9.24

yákilifente e bà mii mpyi maha pu yu si nta yii nùmbogigii kέενηε ná p'e με. Nka ná Kile Munaani sífente e mii mpyi maha pu yu, ⁵ bà li si mpyi yii dáníyaŋi kà ntaha sùpyire yákilifente na με, fo Kile sífente.

Kile maha u yákilifente kaan wuu á, u Munaani cye kurugo

⁶ Kile jwump'à tateεγγε wwû mpiimu zòmpyaagil'e ke, pire maha yákilifente taa wuu jwumpe e. Nka Kile sí n-pa ηγε διηγεŋi sùpyire ná u nùŋufeebii mpiimu shi bò ke, yákilifente ti ηγε pir'á ke, tire shiŋi bà με. ⁷ Kile yákilifente shεnrε wuu ηγε na yu ke, sùpya mpyi a ti shi cè με, ŋaha na ye Kile mpyi a ti ηωὃḥḵ. Mà jwo διηγεŋi u dá ke, Kile mpyi a lire kaŋωὃḥḵni yaa, bà wuu si mpyi si mpyi shinbwoo si ntéen ná u e u cyage nisinaŋke e με. ⁸ Nge διηγεŋi nùŋufooŋi wà ηγε a tire yákilifente cè με. Ná lire bà με, pi mpyi na sì ηεε Kafooŋi Peentefoo kwòro kworokworocige na με. ⁹ Bà l'à séμε Kile Jwumpe Semεŋi i na:

«Sùpya ηyii sàha ηkwò a ndemu ηya με,
ná niŋgyii sàha ηkwò a li lóg'a ηya με,
ná li sàha ηkwò a tíge sùpya funŋ'i mà ηya με,
mpii pi à Kile kyaa táan piy'á ke, lire u à bégel'a
yaha pire μεεε ná* .»

¹⁰ Wuu pi ke, Kile à lire kani cyêe wuu na, u Munaani cye kurugo. Lire li maha karigii puni yyaha caa, ali karigii Kile à ηωὃḥḵ ke, li maha cyire puni yyaha caa, si cyi cè, ¹¹ bà li ηγε sùpya sì n-jà u supyiηεŋi funzḵnḵḵre cè ná u yabiliŋi bà με, amuni li mú ηγε sùpya sì n-jà Kile funŋḵ karigii cè

* 2:9 Ezayi 64.4

mε, Kile Munaani kanni l'à cyi cè. ¹² Wuu sí pi ke, Kile à u Munaani le wuu e, lire l'à wuu ná sùpyire sannte sònḡḡkanni pyi l'à wwû liye e. U à lire pyi bà li si mpyi, u à ḡwḡ wuu na maa yaayi ḡjemu kan wuu á ke, wuu u yire cè mε. ¹³ Ná sùpyire yákilifente e bà wuu ḡye na yire yaayi kyaa yu mε. Nka Kile Munaani à ndemu cyêe wuu na ke, lire wuu ḡye na yu sùpyir'á, wuu na li yu bà Kile Munaani à li jwo mε. ¹⁴ Nka Kile Munaani ká mpyi li ḡye a tèn sùpyaḡi ḡgemu i mε, urufoo ḡye na ḡeḡe Kile Munaani karigii na mε, ḡaha na ye u maha cyire karigii sònḡi sḡcomḡ. U sì n-jà cyi yyaha cè mε, ḡaha na ye Kile Munaani kanni cye kurugo sùpyaḡi maha jà a cyi yyaha cè. ¹⁵ Kile Munaani ḡye sùpyaḡi ḡgemu i ke, uru u maha yaayi puni cè a wwû yiye e. Shintiiwe mú sí ḡye na n-jà a urufoo kapyiḡkii cè a wwû cyiye e mε. ¹⁶ Yire y'à séme Kile Jwumpe Semḡi i na:

«Sùpya ḡye a sì ḡgemu u à Kafooḡi funzḡḡḡre cè mε?

Sùpya mú ḡye a sì ḡgemu u sí n-jà u yeε mε†.»

Nka wuu pi ke, Kile Munaani ḡye wuu mpiimu i ke, wuu à Kirisita funzḡḡḡre cè.

3

Kile báarapyiibii puni tayyérege ḡye ninḡin

¹ Mii cìḡmpyiibii, mà sèḡi jwo, mpii pi à Kile Munaani yaha l'à pi yyaha cû ke, jwuḡkanni na mii maha yu ná pire e ke, mii ḡye a jà a jwo ná yii e lire jwuḡkanni na mε. Nka mpii pi ḡye na pi ḡyii karigii kanni pyi ke, mii à jwo ná yii e mu à

† 2:16 Ezayi 40.13

jwo ná pire e mii nyε na yu. Mii na yii sônñi mu à jwo pínmpinnyεya mà yyaha tíí ná Kirisita kuni i. ² Jwumpe mii à jwo yii á ke, pur'à pyi mu à jwo jirimε mii à kan yii á. Mii nyε a nyen'a yawaya kan yii a lyî mε, nahá na ye yii mpyi na si n-jà yawaya lyî mε. Ali numε yii si n-jà yawaya lyî mε, ³ nahá na ye yii saha na yii nyii karigii pyi. Sèe wi dε! Ná yinçyεge ná mbèmbaanji sí nyε yii shwòhòl'e, lire l'à li cyèe na yii ná sùpyire sannte nyε a wwû yiye e mε. Yii ná pi kapyiinñkii pun'à pyi ninñkin. ⁴ Nyε ná yii pìi s'à jwo na yii na nyε Poli wuu, ka pìi si jwo na pire na nyε Apolosi wuu, mà tàanna ná lire e, tá yii ná sùpyire sannte sònñonñkann'à wwû liye e bε?

⁵ Yii li cè na Apolosi wi yo, mii Poli wi yo, Kile báarapyii pi nyε wuu kanna. Wuu à Jwumpe Nintanmpe jwo yii á, ka lire si mpyi kañunçò mà yii lèñε Kile kuni i, wuu mú pun'à wuu báaraanji pyi mà tàanna ná Kafoonji u kannñkanni i wuu shin maha shin á. ⁶ L'à pyi mu à jwo mii à cige cenmε, ka Apolosi si ku lwò, ñka Kile u à cige pyi k'à yîri. ⁷ Lire e ke l'à pyi cige cenmεfoonji yo, l'à pyi ku lwòfoonji yo, pi wà tayyérege nyε a pèe mε. Kile kanni u tayyérege k'à pèe, nahá na ye uru u maha cige pyi ku u lyεge. ⁸ Cige cenmεfoonji ná ku lwòfoonji mú à tàanna. Kile sí pi shin maha shin sâra si ntàanna ná pi báaraanji nimpyiñji i. ⁹ Mà tàanna ná lire e, wuu na nyε báarapyinçε Kile báaraanji i, yii pi nyε Kile cikòoge.

Yesu u nyε Kile bage nintaani

Yii mú pi nyε Kile bage. ¹⁰ Mà tàanna ná Kile màkange e mii á, mii à kuru bage ñwòhò cyán bafaanrawa niñçennε fiige, ka piiberε si mpa ku faanra a dùrugo. Ñka shin maha shin la ku nyε si

vaanra pyi kuru bage nintaani ɲuŋ'i ke, urufoo u u báaraŋi pyime cè de! ¹¹ Naha kurugo ye bage nintaani l'à cyán ke, lire li ɲye Yesu Kirisita. Sùpya saha sì n-jà nintaani labere cyán lire kàntugo na me. ¹² Bafaanribii pìi sí báara ɲiɲcennɛ pyi, si pi vaanraŋi pyi kuru bage nintaani na ná seenɲi i, lire ɲye me ná wyérefyinnɲi i, lire ɲye me ná kafaayi loŋgara wuyi i. Nka pìi sí báaraɲe pyi si vaanraŋi pyi ná cire e, lire ɲye me ná ɲyèsigire e, lire ɲye me ná kàcyeeere e. ¹³ Nka yii li cè, canŋke Kile sí sùpyire puni sàra si ntàanna ná pi kapyiɲkil'e ke, shin maha shin à báaraŋi ɲgemu pyi ke, uru shi sí n-cyêe kuru canŋke. Nage cye kurugo shin maha shin u báara shi sí n-cè. ¹⁴ Nage ká mpyi ku ɲye a ɲgemu u tafaanraga súugo me, urufoo sí tòn ta. ¹⁵ Nka nage ká ɲgemu u tafaanraga súugo ke, urufoo sì tòn ta me. Urufoo kòni sí n-shwò sa! Nka li sí n-pyi mu à jwo nage e urufol'à jyè a fworò.

¹⁶ Yii ɲye a li cè na Kile ɲaarebage ku ɲye yii, Kile Munaani à tèn kuru ɲkemu i mà? ¹⁷ Shin maha shin ká kuru bage jya, Kile sí urufoo shi bò, ɲaha na ye Kile wogo ki, yii sí pi ɲye kuru bage.

¹⁸ Wà ha uye ɲwò fáanɲa mà de! Yii wà ha nta u u sònɲi na uru na ɲye yákilifoo mà tàanna ná sùpyire sònɲoŋkanni i, urufoo u uye pyi sɲɲoŋɔ. Lire ká mpyi, urufoo sí yákilifente sèe woore ta.

¹⁹ Naha kurugo ye karigii diɲyeɲi sùpyire ɲye na sònɲi yákilifene ke, cyire na ɲye sɲɲocomò Kile ɲyii na. Y'à séme Kile Jwumpe Semɲi i na: «Kànhayɲi ɲge diɲyeɲi yákilifeebii maha ɲcyáan ke, Kile maha pi pyi pi i ɲcwôre yire na*.»

* **3:19** Zhobu 5.13

²⁰ Y'à séme mú na:
«Mpii pi nyε na piye sônñi yákilifee ke, Kafoonji à
pire funzônñore cè.

Pi funzônñore nyε u á laaga baa†.»

²¹ Lire kurugo wà nyε a yaa u a ñkwôhəli na uru
na nyε mucyiin wu mε, ñaha na ye yaayi puni nyε
yii wuyo. ²² L'à pyi mii Poli yo, l'à pyi Apolosi
yo, l'à pyi Pyeri yo, l'à pyi ðinyeñi yo, l'à pyi shñi
yo, l'à pyi kwùñi yo, l'à pyi numε yaayi yo, l'à pyi
yaayi nimpayi yo, yire puni na nyε yii wuyo. ²³ Yii
yabilimpíi pi ke, yii na nyε Kirisita wuu, Kirisita sí
nyε Kile wu.

4

Yesu túnntunmpii báarañi ná pi yyefuge kani

¹ Lire kurugo yii li cè na wuu na nyε Kirisita
báarapyii kann, maa mpyi kacwónrii fiige. Karigii
Kile mpyi a ñwəhə sùpyire na tècyiini i ke, Kile à
cyire cyêe wuu na, bà wuu si mpyi s'a cyi yyaha
yu sùpyir'á mε. ² Nde sí li nyε na ñcaa báarapyiibil'á
ke, lire li nyε pi pyi sèeshiin pi raa pi báarañi pyi pi
a ñwəge. ³ Mii wi ke, l'à pyi yii jworo yo, l'à pyi
sùpyire sannte jworo yo, mii kuro nyε tire e mε.
Mii mú sí nyε a naye cêεge na báarañi nimpyiñi na
mε, ⁴ ñaha na ye mii nyε a naye pεn na báarañi wà
tu fiige e mε. Ñka lire nyε a li cyêe na mii báarañi
puni pyiñkann'á ñwə mà ðε! Kafoonji kanni u sí n-jà
u ñwə ná u ñwəmbaa jwo.

⁵ Lire kurugo yii àha tànga kan sùpya á, lire nyε
mε si u cêεge mà li tènì ta li sàha nə mε. Yii Kafoonji
cannuruge sige. U aha mpa, karigii cyi à ñwəhə

† **3:20** Zaburu 94.11

numpini i numε ke, u sí n-pa cyire yige bèenmpe na, sí sùpyire funzònḡore yige cyínni na. Nyε kuru canḡke, shin maha shin à yaa ná ḡkèenji ḡgemu i mà tàanna ná u báaraḡi nimp̄ȳiḡi i ke, Kile sí uru kan urufol'á. ⁶ Mii c̀nmp̄ȳiḡiḡi, mii à mii ná Apolosi kani lwó a pyi yyecyeenε mà tèg'a yii le kur'e, si li cyêe yii na, na yii ḡaaraḡkann'à yaa li tàanna ná Kile Jwumpe Semḡi yi jwuḡkanni i. Lire e yii wà nyε a yaa u kàsimeḡiḡi yogolo na uru na nyε wà wu, s'a u shinḡeḡiḡi f̀wóhḡore mε. ⁷ Mu u nyε na s̀nḡi na mu à p̀wórw̄ pi sanmp̄iḡi na ke, di mu nyε na maye s̀nḡiḡi bε? Naha ku nyε mu á mà ta Kile bà u à ku kan mu á mà ye? Nyε ná Kile sí u à yi kan mu á, mu kàsimeḡiḡiḡi kayogoni li nyε ndire, kee mu yabilinji u à yi ta may'á ye?

⁸ Yii pi ke, yii na s̀nḡi na yii à yaayi puni ta mà kwò, na yii funḡy'á ḡḡ'a kwò, yii na s̀nḡi na ḡḡufent'á le yii cye e mà kwò, maa wuu yaha. Nḡa mii la nyε yii i mpyi ḡḡufee s̀eḡi na, bà wuu mú si mpyi si nt̄eḡ ná yii e ḡḡufente e mε. ⁹ Yii li cè, wuu pi nyε Yesu t̀nntunmp̄iḡi ke, li nyε mu à jwo Kile à wuu yaha s̀pyire puni k̀ntugo. L'à pyi mu à jwo kẁḡi laage e wuu nyε. Wuu à pyi yawiye d̄iḡyε ḡwóhḡyaayi pun'á, s̀pyire bàra mèlεkεebii na. ¹⁰ Wuu à pyi sicerefee fiige Kirisita mεge kurugo, ḡka yii pi ke, yii na s̀nḡi na yii à Kirisita yákilifente puni ta a kwò. Yii à jwo na wuu pi nyε f̀anḡayereḡe s̀pyiḡiḡi, maa yiye s̀nḡi na yii pi nyε f̀anḡayahaga wuubii. S̀pyire nyε a wuu le dá e mε, ḡka yii pi ke, pi à yii p̄e. ¹¹ Ali numε, wuu na ḡkyaali katege ná byage cye e, maa mpyi v̀anḡkuḡi i. S̀pyire maha wuu bẁun, wuu na

naare na mâre cyeyi yyaha kurugo. ¹² Wuu na báaraŋi niŋgaŋi pyi, bà wuu si mpyi s'a wuu ñùŋɔ karigii yaa mɛ. Mpii pi maha wuu cyere ke, wuu maha jwó leni pir'á. Pi maha wuu kyérege, ŋka wuu maha li kwú wuye e. ¹³ Sùpyire mée ká a jwumpimpe yu wuu na, wuu maha jwuɲɛnmpɛ tɛg'a pi ñùŋɔ bê. Ali numɛ wuu na ñye mu à jwo yakuuyo ná kàkyaya sùpyire nyii na.

¹⁴ Mii ñye a mpe jwumpe séme si yii sílege mɛ, ŋka mii à yii yeɛ ná p'e, ñaha na ye yii pi ñye mu à jwo mii pyiibii, yii kyal'à táan mii á sèl'e. ¹⁵ Ali li mée nta cyelentii niŋyahanyahamii pi ñye na Kirisita kyaa yu yii á, yii li cè na yii tunji na ñye niŋkin. Mii wi, ñaha na ye mii u à Jwumpe Nintanmpɛ jwo yii á, ka yii i dá Yesu Kirisita na. ¹⁶ Mà tàanna ná lire e, mii na li caa yii á, yii raa yii karigii pyi mii wogigii fiige. ¹⁷ Lire e Timati u ñye mii jyaŋi mà tàanna ná Kafoonji wwoɲɛɛge e ke, mii sí uru tun yii á. U kyal'à táan mii á, ñwɔmɛɛ niŋkinfoo u ñye u wi Kafoonji báaraŋi i. U aha nɔ yii na tɛni ndemu i ke, mii karigii pyiŋkanni li ñye ndemu Kirisita wwoɲɛɛge e ke, u sí yii funŋɔ cwo lire na, bà mii ñye na li yu na mâre cyeyi puni i dánafeebii kuruy'á mɛ.

¹⁸ Pii na ñye yii shwɔhɔl'e, mpiimu pi na sɔnŋi na mii saha si n-shà wani yii yyéɛ mɛ, maa li ñwɔ cú na piye yare tabwoyi i. ¹⁹ Ŋka Kafoonji ká ñɛɛ, li saha si mɔ mɛ, mii sí núru n-kàre wani yii yyéɛ, mpii pi ñye ná tire yàmpeente e ke, kampyi jwumbwompe kanni pi na yu, lire ñye mɛ kampyi Kile sífente ñye pi á sɛɛŋi na, si lire cè. ²⁰ Naha kurugo ye Kile Saanre ñye jwumbwoɲjwuu mɛ, Kile sífene ti ñye ti ti. ²¹ Ñye di yii ko numɛ bɛ?

Yii la nyε mii u shà yii yyére ná kasor'e laa, ná ntàannamagare ná nùmpin̄ke e?

5

Silegebaare kani l'à pyi Kòrenti dánafeebii shwàhəl'e ke

¹ Mii cìnmpyibii, wuu à lógo na silegebaara kani là à pyi yii shwàhəl'e, ali Kilecembaabii mú bà sì nyε ndemu pyi mε. Pi à jwo na yii wà na wá a u tun̄ji cwoñji lèñε. ² Lire ná li wuuni mú i, yii à yiye pèe, mà li ta lire mpyi a yaa li pyi yyetanhara kyaa yii á, bà yii si mpyi si lire kapiini pyifoon̄ji yige yiye shwàhəl'e mε.

³ Mii laage kòn'à tòn yii na, ñka mii nyε yii shwàhəl'e Kile Munaani cye kurugo. Nde l'à yaa li pyi ñge kapimpyin̄ji na ke, wuu Kafoon̄ji Yesu Kirisita mεge na, mii à lire lwó naye fun̄ñ'i mà kwò. ⁴ Lire pyin̄kanni na, mii ná yii ká bínn'a tèn, Kafoon̄ji Yesu fànhe cye kurugo, ⁵ urufol'à yaa u le Sitaannin̄ji cye e, u u ñkyaala, bà li si mpyi kapegigii mpyin̄ji lage ká wwú u na, ka u u cyi ñwə yaha tēni ndemu i ke, Kile si u shwə Kafoon̄ji Yesu cannuruge mε.

⁶ Yii na yiye père tawage e, yii nyε a cè a jwo na: «bwúuruñji yîrigeyirige yaani nimbileni maha ntég'a farani mbyimpe ñjcwənhəmpe puni yîrige» mà?

⁷ Lire kurugo yii kapimpyin̄ji yige yiye shwàhəl'e, bwúuruñji yîrigeyirige yaani l'à lyε ke, u na nyε lire fiige, bà yii si mpyi si ntèn fwənrə baa mbyivənmə ñjcwənhəmə fiige mε. Yii li cè na yatəəge Yahutu-ubii mpyi maha bò pi bilereñkwoñji kataanni i ke, Yesu à bò kuru yatəəge fiige, maa wuu kapegigii yàfa wuu na. Lire e wuu nyε numε mu à jwo

mbyìvànṁṁ nìjcwànḥṁṁ, bwúuruṅi yîrigeyirige yaani nyε a le mpemu i mε. ⁸ Lire kurugo bwúuruṅi u à yaa ná yîrigeyirige yaani nìjyeeeni i ke, wuu àha kataanni pyi ná ur'e mε, uru u nyε katupwòḥṁyi ná pege. Bwúuruṅi u à yaa yîrigeyirige yaani baa ke, wuu wuu kataanni pyi ná ur'e, uru u nyε zòvynre ná sèejwuuni.

⁹ Lεtεrεṅi mii à fyânha a kan yii á ke, ur'e mii mpyi a yi jwo yii á na yii àha jacwoobii pyi yii kapyiṅεε mε. ¹⁰ Nka mii nyε a jwo yii á na mpìi pi nyε pi nyε Kile kuni i ná yii e mε, ná pi na jacwòre pyi, lire nyε mε na nàṅwòḥṁre pyi, lire nyε mε na nàṅkaage pyi, lire nyε mε na kacyanhigii sunni ke, na yii àha pire pyi yii kapyiṅεε mà dε! Lire baare e li sí n-pyi kee yii sí n-fworo diṅyεṅi i dε! ¹¹ Pu kajwuuni ṅùṅke ku mpyi ṅke: shin maha shin u à uye pyi na uru na nyε Kile kuni i, maa ṅkwòro na jacwòre pyi, lire nyε mε na nàṅwòḥṁre pyi, lire nyε mε na kacyanhigii sunni, lire nyε mε na jwumpimpe yu, lire nyε mε mà uye yaha sinmbyaani kanni laage e, lire nyε mε na nàṅkaage pyi ke, yii àha cyire karigii pyifeebii pyi yii kapyiṅεε mε, yii bá kà ṅεε pi a lyî ná yii e mε.

¹²⁻¹³ Yii li cè, mpìi pi nyε pi nyε Kile kuni i mε, mii kuro nyε pire wogigil'e mε, Kile u sí pire wogigii cwòṅrṁ. Nka yii ná mpìi pi nyε wwoṅεε Kile kuni i ke, yii pi à yaa yii a pire karigii cwòṅre. Y'à séme na: «Yii kapimpyiṅi kàr'a yige yiye shwòḥl'e*.»

6

Dánafeebii nyε a yaa pi a piye yiri fànhe e mε

* **5:12-13** Duterεnṁmu 17.7; 19.19; 21.21; 22.21,24; 24.7

1 Yii Kile wuubii kurunke e, kyaa ká jyè wà ná u cìmpworonji wà shwòhòl'e, naha na urufoo maha u cìmpworonji yyere fànhe e yukyaabii Kilecembaabii yyére, mà li ta yii Kile wuubii pi à yaa yii a yii karigii cwòonre ye? ² Mpii pi nyε pi nyε Kile kuni i ná yii e mε, yii nyε a cè a jwo na yii Kile wuubii pi sí n-pa pire u karigii cwòonrò mà? Nyε ná yii sí pi sí n-pa pire u karigii cwòonrò, naha na yii nyε na yii ná yiye shwòhòni kapyeere cwòonre mà ye? ³ Yii nyε a li cè na ali wuu sí n-pa raa mèlekεebii nùhò karigii cwòonre mà? Ná wuu sí n-pa raa pire nùhò wogigii cwòonre, tá jwumò saha na nyε yii á, yii ná yiye shwòhòni wogigii ncwòonronji na? ⁴ Kyaa sí ká jyè yii wà ná u shinnye shwòhòl'e, mpii pi nyε pi nyε na sònni dánafeebii sònnònkanni na mε, naha kurugo yii maha ñkàr'a sà lire cwòonrò pire yyére ye?

⁵ Puru kajwuuni li nyε yii i li cè na silege ku nyε ku ki yii á. Safe, yákilifoo nyε yii e, ngemu u sí n-jà kyaa cwòonrò yii wà ná u cìmpworonji wà shwòhòl'e mà kε? ⁶ Tá kacenne li nyε li li, cìmpyiibii pi à piye yiri fànhafeebii yyére, mpiimu bá pi nyε pi nyε a dá Yesu na mε?

⁷ Mbèmbaanji u pyi yii shwòhòl'e, fo ku sà nò yii à yiye yiri fànhe e, lire kann'à yii kacεgele kwò. Naha na wà ká yii mùmpenmε kyaa pyi, yii nyε na jìn'a li kwú yiye e mà ye? Naha na wà ká yii nànwòhòrò, yii maha lire kwú yiye e mà ye? ⁸ Yii nyε na lire pyi mo! Marii pi sanmpii mùmpenmε karigii pyi, maa pi nànwòhòre, yii sí na nyε cìmpyii mà tàanna ná Kile kuni i.

⁹ Mpii pi nyε na kapegigii pyi ke, yii nyε a cè a jwo na pire nàzhan à fworò Kile Saanre e mà?

Yii àha raa yiye ɲwɔ fáanɲi mà dɛ! L'à pyi jacwoo yo, l'à pyi kacyzunmii yo, l'à pyi mpíi pí ɲye pí ɲye a kúu pí fúrupyíɲɛɛbii na mà yo, nàmbaabii pí maha wwúu ná piye e nò ná ceewe wwoŋkanni na ke, l'à pyi pire yo, ¹⁰ l'à pyi nàŋkaabii yo, l'à pyi nàɲwɔhɔre pyifeebii yo, mpíi pí à piye yaha sinmbyaani kanni laage e ke, l'à pyi pire yo, l'à pyi jwumpimpe jwufeebii yo, mpíi pí maha sùpyire yaayi cyáan na shuu pí na ke, l'à pyi pire yo, yii lí cè na pire wà tufiige nàzhan ɲye Kile Saanre e mɛ. ¹¹ Mà lí ta yii píi mpyi na cyire karigii pyi. Nka wuu Kileni Munaani cye kurugo, yii à jyé a fínɲɛ, maa yii yaha yiye kanni na, mà pyi Kile wuu, maa yii pyi yii à tíi Kile yyahe taan Kafoonji Yesu Kirisita mɛge na.

Wuu cyeer'à dá Kafoonji Yesu ɲyii wuuni mpyiɲi mɛɛ na

¹² Yii à jwo na karigii puni mpyiɲi kun'à kan yii á, ɲka mii sí yi jwo yii á, tɔɔn ɲye karigii puni i mɛ. Mii mú sí n-jà n-jwo na karigii puni mpyiɲi kun'à kan mii á, ɲka mii kɔni sɔ naye pyi biliwe fiige kani là tufiige e mɛ. ¹³ Yii mú à jwo na yalyire maha shwɔhɔ fuceni mɛɛ na, na fuceni mú à dá yalyire mɛɛ na, na canɲka Kile sí yi mú shuunnɲi shi bɔ, ɲka mii sí yi jwo yii á, sùpyanji cyeere ɲye a dá jacwɔɔre mpyiɲi mɛɛ na mɛ. T'à dá Kafoonji Yesu ɲyii wuuni mpyiɲi mɛɛ na, Kafoonji mú u ɲye ti foo. ¹⁴ Kile à Kafoonji ɲè mà yige kwùɲi i. Kile sí n-pa wuu mú ɲè n-yige kwùɲi i ná u sífente e. ¹⁵ Yii ɲye a lí cè na yii pí ɲye Kirisita cyeere yatanɲyi mà? Mà Kirisita yatanɲyi lwó a bâra fwòrobacwoŋi wuyi na, lire ɲye a sɔ kacɛnne mɛ. ¹⁶ Taha yii bà ɲye a cè

na shinñi u à wwò ná fwòrobacwo e ke, na urufoo ná fwòrobacwoñi maha mpyi shin ninñkin mε? Y'à séme Kile Jwumpe Semεñi i na: «Pi mú shuunninji sí n-pyi shin ninñkin*.»¹⁷ Nka yii li cè na shinñi u à uye pwò Kafoonji na ke, urufoo ná Kafoonji maha mpyi sònnḡò ninñkin.

¹⁸ Lire kurugo yii àha zìi jεε jacwḡore mpyinji i mε. Kapegigii sannkii puni sùpyañi maha mpyi ke, cyire jye na jyè u cyeere e mε. Nka shinñi u jye na jacwḡore pyi ke, urufoo maha u cyeere yake lwó.

¹⁹ Yii jye a li cè na yii shin maha shin cyeere ti jye Kileḡaarebage, Kile Munaani à tēen kuru ḡkemu i mà? Kile à u Munaani pyi l'à tēen yii e, lire e yii jye yiye wuu mε. ²⁰ Naha kurugo ye Kile à yii nùḡḡò wwû ná lonḡare e. Lire kurugo yii a Kile pēre ná yii cyeere yatanji puni i.

7

Fúrunji karigii cùḡkanni

¹ Letεεñi yii mpyi a tùugo mii á ke, u jwḡshwḡore ti jye nte. Yii à jwo na kacenni li jye li li, nḡñi u kwôro ceewe baa. ² Yire na jye sèe, ḡka jacwḡore mpyinji yyaha na, nàmbaabii pun'à yaa pi cyee lèḡe, cyeebii puni mú à yaa pi pyi nàmbay'e. ³ Nḡñi jye a yaa u tasinnage kwḡn u cwōñi na mε. Ceenji mú jye a yaa u tasinnage kwḡn u poonji na mε. ⁴ Naha kurugo ye ceenji jye uye wu mε, nḡñi u jye u foonji. Nḡñi mú jye uye wu mε, ceenji u jye u foonji. ⁵ Nḡñi ná u cwōñi jye a yaa pi a tasinnage kwūun piye na mε, fo pi mú shuunni ká bê li na si tère yaha piye na Kileḡarege mεε na. Nka lire tēni ká ntòro, pi à

* 6:16 Zhenezi 2:24

yaa pi núru piy'á, bà Sitaanniŋi si mpyi u àha njà pi sòn ngà jacwɔore na mɛ. ⁶ Mii à puru jwo si ntègɛ yii yɛɛ, fànha bà mii nyɛ na ncyáan yii na mɛ.

⁷ Mu aha li yaha mii na, sùpyire puni mpyi a yaa pi kwôro mii fiige. Nka shin maha shin ná u Kile màkanga ku nyɛ, Kile maha kani là pyipyi fànha kan wà á, maa labɛɛ pyipyi fànha kan waber'a.

⁸ Lenkwunambaabii* ná lenkwucyeebii pi ke, mii sí yi jwo pir'á na pi aha jà a kwôro amuni mii fiige, lir'à njwɔ. ⁹ Nka pi aha li nya na pi si n-jà cù piye na mɛ, pi fúru pyi†, lir'à pwórɔ tasinnage kani li tateɛnge fô pi na.

¹⁰ Mpii pi à fúru pyi ke, mii sí yi jwo pir'á, mii yabilinji njwɔmuguro bà mɛ, Kafoonji Yesu njwɔmuguro ti, na fúrucwo nyɛ a yaa u nàmbaga fworɔ mɛ. ¹¹ Nka là ká mpa ná l'e u à nàmbaga fworɔ, u nyɛ a yaa u kabɛɛ jyè mɛ, u à yaa u kwôro amuni, lire nyɛ mɛ nòŋi njun'i u à fworɔ ke, u núr'a sà uye kan u á. Nòŋi mú sí nyɛ a yaa u u cwonji nàmbage kwò mɛ.

¹² Nje mii sí n-jwo mà yyaha tíi ná pi sanmpil'e ke, Kafoonji i bà yir'à fworɔ mɛ, mii yabilinji njwɔmuguro ti nyɛ tire. L'aha nta ceewe na nyɛ dánafoonji wà á, ngemu u nyɛ u nyɛ Kile kuni i mɛ, ka ceenji si nen'a tɛɛn urufol'á nàmbage e, urufoo nyɛ a yaa u u nàmbage kwò mɛ. ¹³ L'aha nta mú na nò na nyɛ dánafeɛncwonji wà á, ngemu u nyɛ u nyɛ Kile kuni i mɛ, nòŋi ká nen'a u mâra, u nyɛ a

* **7:8** Pii maha jwo: «Mpii pi nyɛ pi sàha a fúru pyi mɛ, pire». † **7:9** Kòrenti shiinbii yyéɛ, wà à fànha pyi lenkwucyeebii na mɛ. U poonji kwunkwooni kántugo, cyage k'à táan u á ke, u mpyi maha sà nàmbage leni wani.

yaa u nàmbaga fworó mε. ¹⁴ Naha kurugo yε ceenji kurugo, Kile maha jwó le nòη'á mà li ta nòηi nyε Kile kuni i mε. Amuni li mú nyε, nòηi kurugo, Kile maha jwó le ceenj'á mà li ta ceenji nyε Kile kuni i mε. Lire baare e pi pyilibii mpyi na sì n-fíniηε Kile yyahe taan mε, mà li ta Kile à jwó le pi á. ¹⁵ Nka ηge u nyε u nyε Kile kuni i mε, uru ká ndàhaηi cya, mu u nyε dánafoonji ke, ma hà u sige mε. Li saha sì n-pyi fànha mu ná uru u kwôro yiye ηun'i mε. Nka mu à yaa mu u maye waha yii i bê. Naha kurugo yε Kile à wuu yyere bà wuu si mpyi si ntèen yyeηiηke e mε. ¹⁶ Mu u nyε Kile kuni i maa mpyi fúrucwoηi ke, shwəhəl'e mu sí n-jà n-pa ma poonji lèηε Kile kuni i. Mu u nyε Kile kuni i maa mpyi cipoonji ke, shwəhəl'e mu sí n-jà n-pa ma cwonji lèηε Kile kuni i.

¹⁷ Nka nde Kafoonji Yesu à pyi shin maha shin á, ka Kile si urufoo yyere mà pyi uye wu mà u ta pyiηkanni ndemu na ke, urufol'à yaa u kwôro amuni. Yire ninuyi mii nyε na yu dánafeebii kuruyi pun'á. ¹⁸ L'aha nta Kile à ηgemu yyere mà u ta u à kwòn a kwò ke, urufoo u kwôro amuni. Li sí ká nta Kile à ηgemu yyere mà u ta kwònm̄baa ke, urufoo kà nuru uye kan pi kwòn mε†. ¹⁹ Wà à kwòn yo, wà nyε kwònm̄baa yo, lire là nyε na wíi mε. Nde li nyε na wíi ke, lire li nyε na Kile Saliyaηi kurigii ηaare. ²⁰ Kile à shin maha shin yyere mà u ta pyiηkanni ndemu na ke, urufol'à yaa u kwôro amuni. ²¹ L'aha nta Kile yin'à nò mu na mà mu ta bilere e, ma hà lire tège maye funηə pεn mε. Nka mu aha pyiηkanna ta si ηjà vworo t'e, lire pyi.

† **7:18** Lire tènì i Yahutuubii kanni pi mpyi na ηkwùun. Supyishinji sanji mpyi na ηkwùun mε.

²² Naha kurugo yε Kafoonji ká ngemu yyere mà u ta bilere e ke, urufoo maha fwooro bilere e Kafoonji cye kurugo. Amuni li mú nyε, Kafoonji ká ngemu yyere mà urufoo ta u nyε bilere e mε, urufoo maha mpyi Kirisita biliwe. ²³ Kile à yii jùṅṅ wwû ná longare e, lire e yii àha núru jεε sùpyire t'a yii kêṅṅji ná pi sòṅṅṅkanni i mε. ²⁴ Mii cìṅmpyiibii, Kile à yii shin maha shin yyere mà u ta pyiṅkanni ndemu na ke, urufol'à yaa u kwôro lire pyiṅkanni na Kile yyahe taan.

Mpii pi nyε pi nyε a fúru pyi mε

²⁵ Nyε nàmbaabii ná cyeebii pi nyε pi sàha fúru pyi mε, nde li nyε pire u kàmpanṅke ke, mii nyε a Kafoonji Yesu jwòmuguro ta mà yyaha tí ná pire e mε. Nka mii yabilinji sí na tanyage jwo, yii mú s'a yaa yii dá mii jwumpe na, naha na yε Kile à jùṅṅaara ta mii na, maa mii pyi dánasupya. ²⁶ Mà tàanna ná numε tìṅji yyefuge karigil'e, mii tanyage ku nyε ṅke: pi shin maha shin à yaa u kwôro bà u nyε mε. ²⁷ Ngemu u nyε ná ceewe e ke, urufoo kà u nàmbage kwò mε. Ngemu u nyε ceewe baa ke, urufoo u kwôro ceewe baa. ²⁸ Nka lire ná li wuuni mú i, nḡṅi ngemu ká uye nyε u sí n-jà ceewe lèṅṅe ke, lire nyε kapii mε. Pùcwoṅji ngemu ká li nyε na uru sí nàmbaga jyè ke, lire nyε kapii mε. Nka kyaage ku sí n-pa fúrupyiibii ta ke, mii la nyε yii i shwò kuru na.

²⁹ Nyε mii cìṅmpyiibii, nje mii sí n-jwo yii á ke, yire yi nyε nje, diṅyṅji tèekwoon'à byanhara, lire e mà lwó numε na, fúru na nyε mpiimu shwòhòl'e ke, pi fànha le pi raa báare Kile á, fúruṅji nyε a yaa u pi sige Kile báaraṅji na mε. ³⁰ Mpii pi nyε na myahigii sùu ke, pi fànha le pi raa báare Kile á, mεesuuni

nyε a yaa li pi sige Kile báaraŋi na mε. Mpii pi nyε funntange e ke, pi fànha le pi raa báare Kile á, funntange nyε a yaa ku pi sige Kile báaraŋi na mε. Mpii pi nyε na zhwoŋi pyi ke, pi fànha le pi raa báare Kile á, zhwoŋi nyε a yaa u pi sige Kile báaraŋi na mε. ³¹ Mpii pi nyε na là taa ŋge diŋyεŋi i ke, pi fànha le pi raa báare Kile á, ŋge diŋyεŋi làntaŋi nyε a yaa u pi sige Kile báaraŋi na mε. Naha kurugo ye diŋyεŋi sí n-pa n-kwò.

³² Mii la nyε yii i mpyi funmpεεnre e mε. Nòŋi u nyε ceewe baa ke, uru maha já a uye pwò Kafooŋi báaraŋi na bà u kyaa si mpyi si ntáan Kafooŋi á mε.

³³ Nòŋi sí u à ceewe lèŋε ke, fúruŋi karigii maha uru yyaha jî, u maha li kòre si ntáan u cwon'á. ³⁴ Nyε lire pyiŋkanni na, u yákiliŋi maha ntáa u cwonji kàmpanŋke ná Kile kàmpanŋke shwòhòl'e. Amuni li mú nyε, Kafooŋi báaraŋi maha ceenji nò baa wuŋi ná pùceebilini yyaha jî. Pi maha u pyi bà pi si mpyi si piye puni kan Kafooŋi á mε. Nka ceenji u nyε nàmbag'e ke, nàmbage karigii maha uru yyaha jî. U maha li kòre si ntáan u poon'á.

³⁵ Mii nyε na mpe yu si yii kárama njaha kani là na mà dε! Yii nàfanŋi kurugo mii nyε na pu yu. Kuni i yii nàfanŋi nyε ke, lire mii la nyε yii lwó, yii i yiye puni kan Kafooŋi báaraŋi mεε na.

³⁶ Nyε wà ha nta u à cyé u tàcwonji lwògò, ka li i mpa ntíge urufoo funŋ'i na ur'à u yake lwó, u ndèŋenji lage ká nta k'à tateŋge fô urufoo na, u u lèŋε, lire nyε kapii mε. ³⁷ Nka cilenεmbaani fànha ká mpyi ku nyε a cyán tànòŋi na mε, fo u à li lwó uye funŋ'i na uru sì ceewe lèŋε mε, u aha já a cù uye na, maa li lwó uye funŋ'i na uru sì nò u tàcwonji

na mε, lir'à jwɔ.

³⁸ Lire e tànɔŋi ŋgemu ká u tàcwoŋi lwó ke, lir'à jwɔ, ŋka ŋgemu ká u tàcwoŋi yaha lwómbaa ke, lir'à jwɔ sèl'e.

³⁹ Nwɔnyεga nin̄kin na, ceewe maha ceewe poo u nyε shì na ke, nàmbage maha u pwɔ u pooŋi na. Nka nòŋi ká mpyi u saha nyε shì na mε, cyage k'à ceen̄i táan ke, u sí n-jà n-sà nàmbage kabεε jyè wani, li tεgeni li nyε, nòŋ'á u sí n-shà ku jyè ke, uru u pyi dánafoo. ⁴⁰ Nka mii na sòŋŋi na li sí n-pwóro uru ceen̄'á u kwóro len̄kwucwɔgɔre e. Mii à tēen ná l'e na mpe jwump'à bê Kile Munaani jyii wuuni na.

8

Poli à jwo yasun̄yi kyaare kyaa na

¹ Nde li nyε yasun̄yi kyaare kàmpan̄ke ke, bà yii à yi jwo na wuu mú pun'à kyaa cè mε, yire na nyε sèe. Nka mà li yaha maye fun̄ŋ'i na mu à kyaa cè, lire maha sùpyan̄i pyi u à uye pēe. Mà li ta ntàannamagare maha pi san̄mpii tēge sèl'e pi i s̄i yyaha na Kile kuni i. ² Wà ha nta u u sòŋŋi na ur'à kyaa cè, urufoo u li cè na yaaga saha a urufoo fô. ³ Nka ŋgemu u à sùpyire san̄nte kyaa táan uy'á ke, urufoo maha mpyi Kile cevoo*.

* **8:3** Pii maha jwo: «ŋka ŋgemu u à Kile kyaa táan uy'á ke, Kile maha urufoo cè.»

⁴ Yibige yii à pyi na: «wuu sí n-jà raa yasunɲyi kyaare kyàa laa, wuu sì n-jà raa ti kyàa mɛ†?» ke, mii sí yii ɲwɔ shwɔ numɛ. Wuu à li cè na sùpyire maha sônɲi na yasunɲyi yi ɲye pire u kileebii mà li ta yire yasunɲyi ɲye Kile mɛ, Kile na ɲye niɲkin. ⁵ Li méɛ ká nta sùpyire na niɲyiɲi yaayi yà ná ɲiɲke wuyi yà sônɲi kileebii pii, maa sônɲi na kafeebil'à ɲyaha pir'á, ⁶ wuu kɔn'á, Kile na ɲye niɲkin, uru u ɲye wuu Tunɲi, maa mpyi yaayi puni Davoonɲi, uru mɛɛ na wuu ɲye shì na. Kafoo niɲkin mú sí u ɲye, uru u ɲye Yesu Kirisita. Uru cye kurugo, Kile à yaayi puni dá maa shiɲi kan wuu á mú.

⁷ Nka dánafeebii puni ɲye a uru sèɛɲi cè mɛ. Pii na ɲye pi e, zunɲi mpyi a tateɛngɛ wwû pi e, ali niɲjaa pi aha ntòr'a yasunɲɔ kyara kyà, pi maha sônɲi na pire saha na zunɲi pyi. Pi ɲye a sèɛɲi cè sèl'e mɛ, lire e pi maha sônɲi na yasunɲyi kyaare maha pire ná Kile shwðhɔɲi kèɛge. ⁸ Li ɲye mu à jwo yalyige ku maha wuu kyaa táan Kile á mà dɛ! Wuu à lyí yo, lire sì yafyin bâra wuu ná Kile shwðhɔɲi na mɛ. Wuu ɲye a lyí mà yo, lire sì yafyin yige wuu ná Kile shwðhɔɲi i mɛ. ⁹ Ti ɲjyìɲi ná ti ɲjyìmbaanɲi i, nde l'à táan yii á ke, yii sí n-jà lire pyi. Nka yii a yiye kàanmucaa, mpii pi ɲye pi sàha ɲkwò a Kile kuni

† **8:4** Mpii pi maha zunɲi pyi ke, pi aha yatɔɔgo tɛg'a zun pyi, ku kyaare ntemu ká ɲkwòro ke, pi maha tire pére caange na. Dánafeebii mpyi maha sônɲi na pire ká tire kyaare tà kyà, tá li sí n-pyi mu à jwo pire na ɲye kuru yasunɲke wwɔɲɛge e mɛ? Sùpyire t'à kariii yyaha cè sèl'e Kile kuni i ke, pire maha ɲcè na tapege ɲye tire kyaare shiɲi ɲkyàɲi i mɛ. Nka mpii pi ɲye pi sàha mɔ Kile kuni i si kariii yyaha cè sèl'e l'e mɛ, mu aha tire kyaare kyà pire wà ɲyii na, lire maha já a urufoo yákilɲi kànha. Yii Ɔromu shiinbii 14 wíi mú.

karigii yyaha cè sèl'e mε, bà li si mpyi yii àha mpyi kaṅuṅo si pire wurugo mε.

¹⁰ Mu u nyε na maye sòṅṅi na mu à kyaa cè ke, mp̄ii pi nyε pi nyε a sèṅṅi cè sèl'e mε, uru wà ká mu nya mu à tèn yasunṅke kà tasunṅ'i na lyí, tá lire s̄i màban lèṅṅe urufol'e yasunṅyi kyaare ṅkyàṅi na mε? ¹¹ Lire ká mpyi, uru c̄inmpworon̄i kurugo Kirisita à kw̄u mú ke, tá mu u ṅc̄en̄i shiṅi s̄i n-pyi kaṅuṅo si uru wuuni pyi li kèεge mε? ¹² Mu aha lire pyi, mu maha uru c̄inmpworon̄i yake lw̄ó, naha na yε kani u nyε na sòṅṅi kapyimbaala ke, li maha mpyi kee mu à u s̄on̄ a wà lire na. Lire mpyiṅi tooy'e, Kirisita na mu maha lire kapiini pyi.

¹³ Lire kurugo kampyi yalyige kà ku sí n-pyi kaṅuṅo mii i na c̄inmpworon̄i wà yaha u kapii pyi, mii sí raa kuru yalyige fún, bà li si mpyi mii àha ṅkw̄o na c̄inmpworon̄i ṅuṅo kyán mε.

9

Yesu túnntunmpii tayyérege

¹ Taha yii na sòṅṅi na mii s̄i n-jà raa na ṅyii karigii pyi mε? Taha Yesu túnntunṅo bà u nyε mii mε? Taha yii na sòṅṅi na mii nyε a wuu Kafoon̄i Yesu nya mε? Báaraṅi mii à pyi Kafoon̄i á ke, taha yii bà pi nyε uru yasεεre mε? ² Nyε s̄uṅpyire sannte mée ká a sòṅṅi na mii nyε Yesu túnntunṅo mε, yii k̄on̄'à yaa yii li cè na mii na nyε Yesu túnntunṅo. Naha kurugo yε Kafoon̄i Yesu túnnture mii à pyi yii á, ka yii i jyé u wwoṅεεge e ke, lire l'á li cyêe nàkaana baa na mii na nyε u túnntunṅo.

³ Mp̄ii pi nyε na mii ṅuṅke tare na mii nyε Yesu túnntunṅo mε, nde mii maha ntèg'a jwumpe cyán

pire na ke, lire li nyε nde: ⁴ tá mii nyε a yaa mii a lyí s'a byii Yesu túnnture báaraŋi i mε? ⁵ Taha yii bà na sônŋi na mii mú sí n-jà dánafoonji wà lènε n-pyi na cwo, mii ná uru s'a jaare na báaraŋi tooy'e, bà Yesu túnntunmpii sanmpii ná Kafoonji cìmpyiibii ná Pyeri à li pyi mε? ⁶ Taha yii na sônŋi na mii ná Barinabasi kanni u à yaa wuu a báaraŋi pyi wuu raa wuye jwɔ caa la? ⁷ Jofoo yii à têt'l'a nya u à kàre sòrolashigire e, maa yyére ná uye e sàra baa ye? Lire nyε mε, cikɔge foonji ŋgire u nyε u nyε na u cire yasεere lyí mà ye? Lire nyε mε, jofoo u maha nìyiε nâha, u àha ŋkwò nùjirimpe pà lyí mà ye?

⁸ Yyecyeente mii à pyi ke, sùpyire kanni bà pi nyε na sônŋi amuni mε, yire y'à séme Kile Jwumpe Semεŋi i mú. ⁹ Kile túnntunŋiMusa à jwo Kile Jwumpe Semεŋi i na: «Mu aha a sùmaŋi bwùun ná nìyi i, si u pyàŋi wwû, ma hà yi jwɔyi jwɔ mε*.» Yii na sônŋi na puru jwump'à li cyêe na Kile na sônŋi nìyi kanni na la? ¹⁰ Wuu pi nyε Kile báaraŋiibii ke, tá wuu kurugo bà u à yi séme mε? Sèenji na, wuu kurugo u à yi séme, jaaha na ye shinŋi u nyε na faanji pyi ke, u maha u pyi ná lântaŋi funŋke e. Nge u maha sùmaŋi bwùun si u pyàŋi wwû ke, u maha u bwùun ná lântaŋi funŋke e mú.

¹¹ Wuu à Kile jwumpe jwo yii á ke, l'à pyi mu à jwo nùgunɔ wuu à pyi. Nyε numε tá wuu aha yii cyeyaayi yà ta mà tèt'g'a wuye tèt'ge, lir'à para bε? ¹² Ná pì sí na yii cyeyaayi yà taa na mpyi pi jεempe, tá wuu wuuni bà l'à lyε mε?

* **9:9** Duterenomu 25.4 Lire tenni i Yahutuubii tenni i, nìyi pi mpyi maha ntèt'g'a sùmaŋi fwòŋɔ maa u pyàŋi wwû.

Ɗka wuu ɲɛ a tîge lire kurugo mɛ. Wuu à karigii puni kwú wuye e, bà li si mpyi Jwumpe Nintanmpe pu ɲɛ na Kirisita kyaa yu ke, wuu àha mpyi kaɲuɲɔ si puru yyaha yyére zhèɲi fyiinni mɛ. ¹³ Yii à li cè cɛcɛ na mpïi pi ɲɛ na báaraɲi pyi Kileɲaarebage e ke, na wani pire ɲwɔcyɛere maha fwore. Mpïi pi ɲɛ na sárayi wwû wani sárayi tawwuge na ke, pire nàzhan maha mpyi yire sárayi yaayi i. ¹⁴ Amuni li mú ɲɛ, mpïi pi ɲɛ na Jwumpe Nintanmpe yu ke, Kafoonɲi à jwo na pire u ɲwɔcyɛere t'a fwore uru báaraɲi i.

¹⁵ Ɗka lire ná li wuuni mú i, mii à Jwumpe Nintanmpe jwo yii á, mii ɲɛ a yafyin cya yii á mɛ. Mii mú sí ɲɛ a mpe séme si yaaga cya yii á mɛ, ɲaha na yɛ mii à Jwumpe Nintanmpe jwo yii á mana ke, lir'à mii ɲùɲke yîrige. Mii à na kwùɲi funɲɔ lwó mà tòro mii u pòɔn tire ɲùɲjirire e. ¹⁶ Jwumpe Nintanmpe ɲjwuɲi ɲɛ mii á yàmpeene kyaa mɛ, ɲaha na yɛ kyaa li ndemu mpyiɲi fànha ku ɲɛ mii ɲuɲ'i ke, lire kurugo, ná mii ɲɛ na pu yu mɛ, mii pòɔn u ɲɛ lire e. ¹⁷ Kampyi mii mpyi a li lwó naye e s'a Jwumpe Nintanmpe yu sùpyir'á, mii mpyi na sí raa sàra shuu li ɲùɲɔ taan, ɲka ná li fànha s'a cyán mii na, pu ɲjwuɲi u ɲɛ mii nàzhan. ¹⁸ Lire e ke mii sàraɲi u ɲɛ ɲaha shi be? Ɗùɲjirire mii ɲɛ na ntaa Jwumpe Nintanmpe ɲjwuɲi i sùpyir'á mana, yaaga shwombaa ke, tire ti ɲɛ sàraɲi.

¹⁹ Sùpyaɲi wà tufige sì n-jà fànha cyán mii na, mà lire ɲùɲke pyi na u na mii sàrali mɛ. Ɗka lire ná li wuuni mú i, mii à naye tîrige mu à jwo biliwe sùpyire pun'á, bà shinɲyahara si mpyi si dá Yesu na mɛ. ²⁰ Mii aha mpyi Yahutuubii shwɔhɔl'e, mii

maha naye pyi pi fiige, bà pi si mpyi si dá Yesu na mε. MusaSaliyaŋi fànha nyε mii na mε, ŋka mp̄ii pi à piye pwɔ uru Saliyaŋi kurigii ñaaraŋi na sèl'e ke, mii aha mpyi pire shwɔhɔl'e, mii maha naye pyi pi fiige, bà pi si mpyi si dá Yesu na mε. ²¹ Musa Saliyaŋi fànha nyε mpiimu na mε, mii aha mpyi pire shwɔhɔl'e, mii maha naye pyi pi fiige, bà pi si mpyi si dá Yesu na mε. Mii maha lire pyi, mà li ta mii na Kile Saliyaŋi kurigii ñaare, ñaha na yε mii nyε Kirisita Saliyaŋi kuni i. ²² Mp̄ii pi nyε sùpyire nyε a pi le dá e mε, mii aha mpyi pire shwɔhɔl'e, mii maha naye pyi pi fiige, bà pi si mpyi si dá Yesu na mε. Mii à naye pyi sùpyire shiŋi puni fiige, bà li si mpyi pyiŋkannigii puni na, pi p̄ii si dá Yesu na si shwɔ mε. ²³ Mii na cyire karigii puni pyi, bà Jwumpe Nintanmpe si mpyi s'a s̄i yyaha na, mii yabiliŋi sí na nàzhan ta p'e mε.

²⁴ Yii à li cè cεcε na mp̄ii pi maha kajatafεere f̄i ke, pi maha nyaha tafεŋke e, ŋka shin niŋkin u maha ti nàfann̄i ta. Nyε yii yiye waha amuni Kile kuni i, bà yii si mpyi si li nàfann̄i ta mε. ²⁵ Mp̄ii pi maha kajatafεere f̄i ke, pi maha piye fége pyiŋkannigii puni na, maa ñcú piye na karigii cyi tapyige e. Ŋka yaage pire maha nta tire tafεere e ke, kuru na nyε yakwɔgɔ. Wuu sí pi ke, wuu na wuu woore f̄i yaage ŋkemu kurugo ke, kuru na nyε yakwombaaga. ²⁶ Lire kurugo mii na na tafεere f̄i maa yákili yaha ti kafeni na. Mii nyε mu à jwo kaŋkuruwaŋi u maha kaŋkurubogigii wàa tawage e mε. ²⁷ Ŋka mii na naye kyérege sèl'e, nde l'à táan mii cyeer'á ke, lire bà mii nyε na mpyi mà dε! Mii na Kile nyii wuuni caa raa mpyi, bà li si mpyi Kile

Jwumpe jwuŋkwooni kàntugo sùpyir'á, mii àha ŋkwò na tafεere kuzheeni bwɔnmpoo mε.

10

Karigii cyi à nɔ Izirayeli shiinbii na ná cyi na dánafeebii yεεge ke, cyire kani

¹ Mii cìnmpyiibii, nde l'à wuu tulyeyi ta mà pi yaha ná Kile túnntunŋiMusa e síwage funŋke e ke, mii la ŋyε yii i sônŋɔ lire na. Pi pun'à ŋaara ŋahaŋke ŋwɔh'i, maa suumpe lwɔhe jyiile mú. ² L'à pyi mu à jwo pi à batize kuru ŋahaŋke ná suumpe lwɔhe e maa shwɔ Misira shiinbii na Musa cye kurugo. ³ Yalyire ti mpyi na yîri nìŋyiŋi na ke, pi puni pi mpyi na tire lyî. ⁴ Lwɔhe Kile à kan pi á ke, pi puni pi à kuru bya. Kile mpyi a kafaage kà pyi k'à taha pi fye e, kuru mpyi maha lwɔhe kaan pi á. Kirisita u mpyi kuru kafaage*. ⁵ Ŋka lire ná li wuuni mú i, pi niŋyahanyahara à Kile mùmpɛnmpɛ pyi. Lire kurugo pi à kwú síwage yyaha kurugo.

⁶ Ŋcyii karigii cyi à pi ta ke, cyir'à wuu yεε, bà wuu si mpyi wuu àha ŋkwò ŋyii yige karigii nimpegigii kurugo pi fiige mε. ⁷ Yii àhaŋεε kacyzunni i, bà pi pìi mpyi maha li pyi mε. Y'à séme pi kyaa na Kile Jwumpe Semɛŋi i:

«Sùpyir'à tēen maa lyî maa bya, lire kàntugo maa yîri na bâhare pi kacyiinni taan†.»

⁸ Wuu àha wuye yaha jacwɔɔre laage e bà pi pìl'à li pyi, ka Kile si shiin kampwɔhii benjaaga ná

* **10:4** Yahutuubii cyelentiibii kàlaŋi funŋke e, pi mpyi a jwo na kafaage e lwɔhe mpyi maha fwore ke, na kuru ku mpyi a taha Izirayeli shiinbii fye e síwage funŋke e. Nɔmburu 20.8-11 na yu kuru kafaage kyaa na. † **10:7** Ekizodi 32.6

nin̄kin̄ji i†.

¹⁸ Amuni li mú nyε Yahutuubii pi maha sárayi kyaare kyàa ke, Kilen̄ji á tire kyaar'á pyi sáraga ke, pi ná uru Kilen̄ji maha mpyi wwojεε. ¹⁹ Yii na sôn̄ji na jwumpe mii à jwo amε ke, na pur'á li cyêe na kacyiinni na nyε yaaga la? Lire nyε mε, li maha sun ná kyaare ntemu i ke, na tire na nyε ná tayyérege e la? Yire bà mε! ²⁰ Mpe mii la nyε si jwo ke, puru pu nyε: sùpyire ti nyε na kacyanhigii sunni ke, Kilen̄ji sêe wuñi bà pi nyε na mpêre mε. Jínabii pi maha sunni. Mii la sí nyε yii ná jínabii pi pyi wwojεε mε. ²¹ Yii sì n-jà raa byii Kafoon̄ji fun̄ncwokwuuni i, s'a byii jínabii wuuni i mε. Yii sì n-jà raa Kafoon̄ji njyñi lyî s'a jínabii wuñi lyî mε. ²² Taha yii la nyε si Kafoon̄ji lùuni yîrige la? Yii na sôn̄ji na yii aha lire pyi, ku jwøge sí n-táan yii na la?

Kacyinzunkyaare ñkyañi ná ti ñkyambaani kani

²³ Yii pil'á jwo na karigii puni kun'á kan yii á, ñka tòn̄ nyε karigii puni mpyiñi i mε. Karigii puni kun'á kan yii á, ñka karigii puni sì n-jà sùpyire sannte tège pi a sì yyaha na Kile kuni i mε. ²⁴ Yii wà nyε a yaa u a u yabiliñi kanni tòn̄ñi caa mε, shin maha shin à yaa u a pi sanmpii tòn̄ñi caa.

²⁵ Kyara maha kyara ti nyε na mpérel̄i caange na ke, yii aha ti ta, yii ti kyà yibige baa. ²⁶ Naha kurugo ye y'á séme Kile Jwumpe Semεñi i na: «N̄ñke ná ku nùñjò yaayi puni nyε Kafoon̄ji wuyoŠ.»

²⁷ Shin̄ji u nyε u nyε Kile kuni i mε, uru wà ká yii yyere yii sà lyî uru yyére, ka yii i jεε maa ñkàre, u aha yalyige maha yalyige kan yii á ke, yii ku

† **10:17** Ñke cyage na yu Kirisita wwojεεge kyaa na. § **10:26**
Zaburu 24.1

lyí, yibige baa. ²⁸ Nka u aha jwo yii á na: «ñke yatɔɔg'á bò kacyiin na» u jwumpe kurugo, yii àha tire kyaare kyà με, bà urufoo yákiliñi si mpyi u àha ñkwɔ ñgùrugo με. ²⁹⁻³⁰ Ti ñkyàñi sì yaaga kèege yii á με. Nka urufol'á, li sí n-jà yaaga kèege, ñaha na γε u sí n-jà raa sônñi na yii na ñye kacyzunmii.

Lire nde baare e, mii sì n-cyé yalyige kà tufiige na sùpyire yyaha fyagare na με. Yalyige kurugo, mii à fwù kan Kile á maa ku lyí ke, ñaha na sùpyañi wabere sí mii cèege kuru ñjyì na γε?

³¹ Mii sí yi jwo yii á, ñwɔñyega ñiñkin na, l'à pyi ñjyì yo, l'à pyi yabyara yo, l'à pyi yii kapyii yo, cyire karigii pun'à yaa cyi pèene taha Kile mege na. ³² L'à pyi Yahutuu yo, l'à pyi Girekii yo, l'à pyi dánafee yo, yii àha sùpyañi wà tufiige mùmpenme pyi με. ³³ Yii na pyiñkanni lwó. Mii à naye waha, bà mii kyaa si mpyi si ntáan sùpyire pun'à karigii puni i με. Mii ñye na ñkòre naye kurugo με, ñka pi sanmpii kurugo mii ñye na ñkòre, bà shinñyahara si mpyi si dá Yesu na, si shwɔ με.

11

¹ Yii a mii pyimpe taanni, bà mii yabiliñi ñye na Kirisita pyimpe taanni με.

Kileñarege tapyyi i, ceen'à yaa u u ñùñke tò

² Mii à yii kèe, ñaha na γε yii à yákili yaha mii na karigii puni i, γεreyi mii à kan yii á ke, marii yire kurigii ñaare. ³ Lire ná li wuuni mú i, mii la ñye yii i li cè, bà Kirisita ñye nàmbaabii puni ñùñke, Kile

sí nyε Kirisita òùŋke με, amuni òñŋi mú nyε ceenŋi òùŋke*.

⁴ Nyε mà tàanna ná lire e, ò ò ká a Kile òáare, lire nyε με na Kile tùnture tà yu dánafeebil'á mà òùntoŋo ta u òùŋke na, urufoo maha u òùŋke† faha.

⁵ Ceewe mú ká a Kile òáare, lire nyε με na Kile tùnture tà yu dánafeebil'á, mà li ta u nyε a u òùŋke

tò με, u maha u òùŋke‡ faha, li maha mpyi mu à jwo ceenŋi u à u òùŋke§ kùlu ke.

⁶ Ceenŋi ηgemu ká mpyi u nyε na u òùŋke tùni Kileŋarege tēni i με, u ku kùlu ke! Kampyi ceenŋi òùŋjoore ηkwòñŋi, lire

nyε με u òùŋke ηkùluŋi na nyε silege kyaa, lire e ke, u a ku tùni.

⁷ Òñŋi kòni nyε a yaa u a òùntoŋo tùni Kileŋarege tēni i με, òaha na ye òñŋi u nyε Kile malwòare, u sìnampe mú maha pèene taha Kile na.

Ceenŋi sí wi ke, uru sìnampe maha pèene taha òñŋi na.

⁸ Yii li cè, tēni i Kile à ònyεŋi dá ke, òñŋi bà u à fworò ceenŋi i με, ηka ceenŋi u à fworò òñŋi i.

⁹ Òñŋi mú sí nyε a dá ceenŋi μεε na με. ηka ceenŋi u à dá òñŋi μεε na.

¹⁰ Lire kurugo cyeebil'à yaa pi a pi òùnyi tùni Kileŋarege tapyige e, lire sí n-pyi kyaa ndemu li sí li cyèe na pi sí n-jà raa Kile père, bà Kile mèlekεεbii lùgigii si mpyi cyi àha òjîri pi taan με*.

¹¹ ηka lire ná li wuuni mú i, mà wuu yaha Kafoonŋi

* **11:3** Pii maha jwo: «bà Kirisita nyε òàmbaabii puni òùŋo na, Kile sí nyε Kirisita òùŋo na με, amuni òñŋi mú nyε ceenŋi òùŋo na.» † **11:4** Pii maha jwo: «òùŋufoonŋi». ‡ **11:5** Pii maha jwo: «òùŋufoonŋi».

§ **11:5** Lire tēni i, ceenŋi òùŋjwoore ti mpyi u òjire cyage (11.15 wii). Lire e ceenŋi òùŋjwoore ηkwòñŋi, lire nyε με u òùŋke ηkùluŋi mpyi a sii silege.

* **11:10** Pii maha jwo: «Lire kurugo dánafeebii tabinniŋi i, ceenŋi à yaa u u òùŋke tò, lire li maha li cyèe na u à uye tírige òñŋi'á, bà Kile mèlekεεbii lùgigii si mpyi cyi àha òjîri u taan με.»

wwoηεεge e, ceenji sì n-jà n-kàre nòηi yaha με, nòηi mú sì n-jà n-kàre ceenji yaha με. ¹² Naha kurugo ye dìnyenji tèesiini i, ceen'á fworò nòηi i. Nka numε nàmbaabii maha fwore cyeebil'e. Kile u ηye cyire karigii puni ηùηke.

¹³ Yii na ηye yákilifee. Kampyi kacennε li ηye li li, ceenji u u ηùηke múg'a yaha Kileηarege tēni i, yii à yaa yii li cè. ¹⁴ Mà tàanna ná sùpyigire yyeshage e, silege ku ηye ku ki, nòηi u pyi ná ηùηjυnyahare e. ¹⁵ Mà li ta ηijjυnyahare na ηye pēenε kuro ceen'á. Yii li cè na Kile à ηùηjυnyahare kan ceen'á ti i mpyi u ηùntonɔ. ¹⁶ Wà ha mpe jwumpe cyé, urufoo u li cè na wuu ηye a tēe li na cyeebii pi a Kile ηáare pi ηùnyi ntòmbaa dánafeebii tabinniyyi i με.

Kafoonji Yesu ηjyìηi lyìηkanni

(Macwo 26.26-29; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20)

¹⁷ Nde mii sí n-jwo yii á numε ke, mii ηye a yii kêe lire e με, ηaha na ye yii mpìnniηi na ndemu kèεge yii á ke, u ηye na lire ηwəge yii na με. ¹⁸ Li ηijcyiini li ηye, y'á jwo mii á na yii mpìnniηi cyeyi i, na yii ηye na ηwəmεε niηkin yu με, mii s'á dá li na, na sēe sí n-ta puru jwumpe e. ¹⁹ (Mbèmbaan'á yaa u pyi yii shwəhəl'e, lire ká mpyi mpii pi à dá Kile na sēenji na ke, pire sí n-cè.) ²⁰ Yii maha yiye bínnini Kafoonji Yesu ηjyìηi mεε na, ηka lyìηkanni nimpini na yii maha u lyì ke, lire maha li cyēe na Kafoonji ηjyìηi bà yii na lyì με. ²¹ Naha kurugo ye yii aha ηkwùulo uru ηjyìηi mεε na, yii shin maha shin funvwugo wuηi maha ηcaa si uru ηjyìηi lyì si ηjaha u zànnεεge laage e. Li maha mpa mpyi fo pìi katege wuu maha mpyi, mà li ta pìl'á lyì a tìn maa bya fo

mà wùrugo. ²² Lire sannì i ke, taha pyɛnyɛ nyɛ yii á mɛ? Yii sɪ n-jà raa lyí s'a byii yii pyɛnyi i mà? Taha yii la nyɛ si nùzogoro nɔ fòṅɔfeebii na si dánafeebii kurunke njini faha? Lire sannì i ke, yii la nyɛ mii u nahà jwò yɛ? Yii la nyɛ mii u yii kêe la? Sèenji na, mii sɪ n-sì n-jà yii kêe mpe nùṅɔ taan mɛ!

²³ Jwumpe Kafoonji à jwò mii á ke, puru mii à taha yii á, mii sí nùru pu kurugo sahanji: canṅke numpilage e Kafoonji Yesu à le cye e ke, u à bwúurunji lwó, ²⁴ maa fwù kan Kile á u kyaa na, maa u kwòn kwòn a kan u cyelempyiibil'á maa jwò: «ṅge bwúurunji u nyɛ mii cyeere t'à kan yii kurugo ke, yii a nde pyi yii raa yiye funṅɔ cwo na na.» ²⁵ Lire pyinṅkanni na mú, pi à kwò njyìni na ke, u à fùṅɔcwokwuuni lwó, ερεzen sinmɛ mpyi l'e, maa jwò: «Nde fùṅɔcwokwuuni li nyɛ Kile tunmbyaare nivɔnnte, ntemu t'à le ná mii sishange e ke. Yii a byii nde fùṅɔcwokwuuni i, yii raa yiye funṅɔ cwo na na.» ²⁶ Nyɛ fo mà sà yaa ná Kafoonji tèenurunji i, yii aha uru bwúurunji kyà maa bya lire fùṅɔcwokwuuni i tère o tère e ke, Kafoonji kwùnji shenre yii maha jwò amuni.

²⁷ Lire kurugo ṅgemu ká mpyi u nyɛ na Kafoonji bwúurunji lyí u lyìnkanna na maa byii u fùṅɔcwokwuuni i li byanṅkanna na mɛ, urufol'à kapii pyi Kafoonji na, bà Kafoonji bofeebil'à kapii pyi u na mɛ. ²⁸ Lire kurugo yii shin maha shin à yaa u uye kàanmucya, u u nta u a uru bwúurunji lyí, u raa byii lire fùṅɔcwokwuuni i. ²⁹ Naha kurugo yɛ wà ha uru bwúurunji kyà maa bya lire fùṅɔcwokwuuni i, maa mpyi u nyɛ a li lwó a wíi na dánafeebii pi nyɛ Kirisita cyeere mɛ, urufoo na li

caa Kile sí urufoo tùn. ³⁰ Lire kurugo yii nijyahara à pyi yamii, ka pìi si ñkwû yii e. ³¹ Wuu aha wuye kàanmucya maa nta a uru bwúuruñi kyà, maa bya lire fùñcwokwuuni i, Kile saha sì wuu tùn mε. ³² Nka Kafoonji à wuu sâra numε mà tàanna ná wuu kapyiinñkil'e, maa wuu le kur'e, bà li si mpyi u àha bú ñkwò wuu tùn ná Kilecembraabil'e mε.

³³ Lire kurugo mii cìnmpyiibii, yii aha bínni tère o tère e Kafoonji ñjyìñi mεε na ke, yii pyi ná sùpyigire e pi sanmpii kàmpanñke na, yii raa wwùu yii a u lyí. ³⁴ Katege ká mpyi ñgemu na ke, urufoo u lyí u pyenge e, u u nta u a ma Kafoonji ñjyìñi talyige e, bà li si mpyi yii àha ñkwò kapyimbaala pyi uru ñjyìñi talyige e, Kile si yii sâra a tàanna ná lire e mε.

Mii aha nò wani yii yyére tènì ndemu i ke, karigii sanñkii cyi à yáañja a yaha ke, mii sí cyire cwòñrò.

12

Kile Munaani màkanyi kani

¹ Nyε mii cìnmpyiibii, nde li nyε Kile Munaani màkanyi kani ke, mii la nyε yii i ñkwôro numpini i yire kàmpanñke na mε. ² Pyiñkanni na yii mpyi mà yii yaha yii sàha Kile cè mε, yii sônñò lire na ke! Yii mpyi a yiye pwò kacinñkwuñi na sèl'e, mà li ta cyire kacyanhigii nyε na jà a jwo mε. ³ Lire kurugo mii sí yi fíniñε n-jwo yii á, Kile Munaani à sùpyañi ñgemu yyaha cù ke, urufoo sì n-jà jwumpimε jwo Yesu na mε. Sùpya mú sì n-jà n-jwo na: «Yesu u nyε Kafoonji» ná Kile Munaani bà l'à urufoo yyaha cù mε.

⁴ Kile Munaani màkanyi shin'à ñyaha, ñka Kile Munaani ninuuni li maha yi puni kaan. ⁵ Báarañi Kile Munaani maha ñkaan ke, u shin'à ñyaha. Nka

Kafoonji ninun'á uru báaraŋi puni maha mpyi. ⁶ Karigii pyinƙannigil'à nyaha. Nka Kilenji ninunji u maha cyire karigii pyipyi fànha kaan cyi pyifeebii pun'á. ⁷ Kile Munaani à báaraŋi wà kan dánafeebii puni ninƙin ninƙinŋ'á pi kurunƙe ntègenji mεε na.

⁸ Yii li cè na Kile Munaani à yákilifente jwumpe njwuŋi kan pìl'á. Lire Kile Munaani ninuun'à ncèni jwumpe njwuŋi kan piiberil'á. ⁹ Lire Kile Munaani ninuun'à dániyaŋi shinji wà kan pìl'á, maa pyinƙanna kan piiberil'á pi i yampii cùunji. ¹⁰ Li maha pìi pyi pi i jìni na kakyanhala karigii pyi, maa Kile tūnture pyipyi fànhe kan pìl'á, li maha pìi pyi pi i jìni na Kile karigii ná Sitaanniŋi wogigii cìni na wwù cyiye e, li maha pìi pyi pi i jìni na shεenre tabεε yu, maa pìi pyi pi i jìni na tire shεenre kēenji. ¹¹ Kile Munaani ninuuni li maha cyire karigii puni pyipyi fànhe kaan cyi pyifeebil'á. Mà tàanna ná li nyii wuuni i, l'à kani là pyipyi fànha kan pìl'á, maa labεε pyipyi fànha kan piiberil'á.

¹² Sùpyaŋi cyeere na nyε ninƙin, nka u yatanŋyi maha nyaha. U yatanŋyi ná yi nyahaŋi mú i, yi puni maha wà yiye na maha mpyi cyere ninƙin. Yii li cè na wuu mpìi pi nyε Kirisita wwoŋεεge e ke, amuni wuu mú nyε. ¹³ Naha kurugo yε wuu mú puni à batize Kile Munaani ninƙinŋi cye kurugo, maa wwò maa mpyi cyere ninƙin, lire Munaani ninƙinŋi cye kurugo, l'à pyi Yahutuu yo, l'à pyi Girekii yo, l'à pyi bilii yo, li nyε a pyi bilii mà yo, Kile Munaani ninƙinŋi l'à tîg'a tēen wuu mú puni i.

¹⁴ Sùpyaŋi cyeere nyε yatanŋa ninƙin kanna mε, nka yi maha nyaha. ¹⁵ Təεge ká jwo na kuru nàzhan nyε cyeere e mε, mà lire nùŋke pyi na

kuru nyε cyεge mε, tá lire sí n-jà ku nàzhan yige cyeere e be? ¹⁶ Nyε ninḡenḡke ká jwo na kuru nyε cyeere yatanḡke kà mε, mà lire nḡnḡke pyi na kuru nyε nyii mε, tá lire sí n-jà ku nàzhan yige cyeere e? ¹⁷ Kampyi cyeere yatanḡyi puni mpyi nyii, di sùpyanḡi mpyi na sí raa núru raa ḡko ye? Kampyi ti puni mpyi ninḡenyε, di sùpyanḡi mpyi na sí raa nḡge taa raa ḡko ye? ¹⁸ Mà sèenḡi jwo, Kile nyε a cyeere dá amuni mε, u à ti yatanḡyi puni ninḡin ninḡinḡi dá mà tàanna ná u nyii wuuni i. ¹⁹ Kampyi yatanḡa ninḡin kanna ku mpyi, wà mpyi na sì raa ku pyi cyeere mε. ²⁰ Lire kurugo sùpyanḡi cyeere yatanḡy'à nyaha, ḡka cyere ninḡin ti nyε ti ti.

²¹ Lire e nyiini sì n-jà n-jwo na lire kuro nyε cyεge e mε. Nḡnḡke mú sì n-jà n-jwo na kuru kuro nyε tooyi i mε. ²² ḡka yatanḡyi yi nyε cyeere e fànha baa ke, yire tayyéreg'à pèe sèl'e. ²³ Yatanḡyi wuu nyε na sònḡi na yi nyε kuru fiige silege wuyo mε, wuu maha yákili yaha yire na mà tòro yatanḡyi sanḡyi na. Yatanḡyi yi nyε silege cyeyi wuu cyeere e, ná yi nyε a yaa y'a naa cyiinḡi na mε, wuu maha yaha yire na sèl'e. ²⁴ Yatanḡyi yi nyε yi nyε silege wuyo wuu cyeere e mε, wuu nyε na yare yire na sèl'e mε. Yatanḡyi njemu wuu nyε na sònḡi na yi nyε tòn wuyo mε, Kile à cyeere dá maa yire yatanḡyi le dá e. ²⁵ Kile à lire pyi, bà cyeere yatanḡyi si mpyi y'àha ndáha ndáha yiye na mε. ḡka yi puni y'a yiye tère. ²⁶ Yatanḡke kà ha mpyi ná tayanḡcyage e, cyeere puni ti maha yà. Yatanḡke kà ha ḡkèe ta, cyeere puni ti maha mpyi kuru funntange e.

²⁷ Yii pi ke, yii pi nyε Kirisita cyeere, yii shin maha shin à pyi tire cyeere yatanḡke kà. ²⁸ Lire

kurugo Kile à pìi tìḡe dánafeebii kurunke e u báaraṅi mεε na. Yyeciyye na, u à Yesu túnntunmpii tìḡe, li shònwuuni maa Kile túnnture pyifeebii tìḡe, li tanrewuuni maa cyelentiibii tìḡe. Lire ṅwòhò na, u à kakyanhala karigii pyifeebii tìḡe, mpìi pi maha yampii cùṅṅi ke, maa pire tìḡe, maa dánafeebii tégεfeebii tìḡe, maa yyaha yyére shiinbii tìḡe, maa pìi pyi pi i jìni na shεεnre tabεε yu. ²⁹ Tá y'à jwo na pi puni pi pyi Yesu túnntunmii? Lire ṅye mε, Kile túnnture pyifee? Lire ṅye mε, cyelentii? Lire ṅye mε, kakyanhala kariii pyifee? ³⁰ Lire ṅye mε, pi a yampii cùṅṅi? Lire ṅye mε, na yu shεεnre tabε'e? Lire ṅye mε, na tire shεεnre yyaha yu pi sanmpil'á? Tá lire kani là ninḡin pyipyi fàn'h'à kan pi pun'á? ³¹ Yii a Kile Munaani màkanyi puni niṅcεṅṅyi caa. Lire e mii sí lire kuni niṅcεnṅi le yii taan numε.

13

Ntànnamagare kani

¹ ṅye wuu mée ká shεεnre puni cè na yu, mà bàra Kile mèlekεebii woore na mú, ná ntànnamagare ṅye wuu zòmpyaagil'e mε, wuu jwumpe maha mpyi màhawaya. Li maha mpyi mu à jwo tɔɔṅṅò, lire ṅye mε yatinḡe wuu ṅye na bwùun ṅùḡò kurugo. ² Kile mée ká wuu pyi u túnntunmii, karigii cyi à ḡwòhò ke, maa wuu pyi wuu u jìni na cyire yige bèenmpe na, maa ṅcèṅi shinḡi puni kan wuu á, ali wuu dániyaṅi fànhe mée ká sàa ṅyaha fo na jìni na ṅaṅyi pyi yi i ḡkùni na yíri yi tatεεnyi i, ná ntànnamagare ṅye wuu zòmpyaagil'e mε, wuu ṅye yafyin mε. ³ Wuu mée ká wuu cyeyaayi puni táa fòḡɔfeebii na pi à tégε na piye ṅwò caa, mà li táan wuy'á pi wuu

kyérege Kirisita kurugo, ná ntàannamagare nyɛ wuu zòmpyaagil'e mɛ, lire sí yafyin nwɔ wuu na mɛ.

⁴ Ntàannamagare ká mpyi ngemu i ke, urufoo lùuni maha bò, u maha kacɛnnkii pyi sùpyire sannte na, nyipɛɛn nyɛ na mpyi u e mɛ, bwomɔ nyɛ na mpyi u e mɛ, yàmpeenɛ nyɛ na mpyi u e mɛ. ⁵ Urufoo nyɛ na jyè nùzogoro karil'e mɛ, u yabilinji nàfan karigii kanni bà urufoo maha mpyi mɛ, urufoo nyɛ na mpyi lùfwufoo mɛ, u nyɛ na wà nàvunhjaaga yare uye funn'i mɛ. ⁶ Ntiimbaanji karigii nyɛ na urufoo funnɔ tángɛ mɛ. Nka ntinji karigii cyi maha u funnke táan. ⁷ U maha ncû uye na karigii puni i, u maha dá Kile na karigii puni i, u maha u sònɔɔre taha karigii puni na, maa karigii puni kwú uye e. ⁸ Ntàannamagare sì n-sì n-kwò mɛ, nka Kile túnnture báaraŋi sí n-pa n-kwò, mpíi pi nyɛ na shɛɛnre tabɛɛ yu ke, lire sí n-pa n-kwò, ncèŋi u nyɛ wuu e ke, uru sí n-pa n-kwò. ⁹ Yii li cè na wuu nyɛ a karigii puni cè mɛ. Wuu tacɛnke nyɛ a pèe Kile túnnture báaraŋi i mɛ. ¹⁰ Nka Kile ká u báaraŋi fûnnɔ canŋke nkemu i ke, wuu karigii nivunhɔmbaagii sí n-kwò.

¹¹ Tèni i wuu mpyi nànkocyeɛɛre e ke, nànkocyeɛɛre mpyi maha naa wuu jwumpe ná wuu sònɔɔhkanii ná wuu karigii kàanmucyaŋkanii i. Nka wuu à pa lye ke, wuu à lire puni nwɔ yaha. ¹² Numɛ, wuu nyɛ na karigii naa na ncwúu mɛ, li na nyɛ mu à jwo bà wà maha uye wíi dùba e mɛ*. Canŋa na ma, wuu sí raa karigii naa raa ncwúu. Numɛ wuu tacɛnke nyɛ a pèe mɛ, nka kuru canŋke, bà Kile à wuu cè

* **13:12** Tɔɔnnte shinji wà tècyiini shiinbii mpyi maha ntèg'a dùbaŋi yaa, lire mpyi maha sùpyanji pyi u jin'a uye wíl'a cwó u e mɛ. Dùbaŋi yyahe nyɛ a mpyi maha ncwó mɛ.

feefee mε, amuni wuu sí n-pa Kile karigii yyaha cè. ¹³ Nye kapyaa taanre cyi nye, cyire sì n-sii n-kwò mε, cyire cyi nye: dániyañi ná sònñore tatahage ná ntàannamagare, ñka nde li nye cyi puni nimbwooni ke, lire li nye ntàannamagare.

14

Kile túnntur'à yaa t'a mpyi dánafeebii shεenre niñcente e

¹ Lire kurugo ntàannamagar'à yaa ti pyi yii yacyage niñcyiige. Kile Munaani maha màkanyi njemu kaan ke, yii raa yire caa mú. Nka Kile túnnture njwuñi màkange wuuni l'à lye. ² Naha kurugo ye shinñi u nye na shεenre tabere yu ke, ná sùpyire e bà urufoo maha yu mε, ná Kile e u maha yu, naha na ye wà nye na u jwumpe yyaha cini mε. Karigii cyi nye cyi yyaha nye a cè mε, Kile Munaani sífente cye kurugo u maha cyire kyaa yu. ³ Nka ñgemu u nye na Kile túnnture yu ke, ná sùpyire e urufoo maha yu, maa ti tère ti i sì yyaha na Kile kuni i, maa màban leni t'e, maa ti zòmpyaagii tàali. ⁴ Shinñi u nye na yu shεenre taber'e ke, ti maha urufoo kanni tère u u sì yyaha na Kile kuni i. Mà li ta shinñi u nye na Kile túnnture yu ke, urufoo maha dánafeebii kurunke puni tère pi i sì yyaha na Kile kuni i.

⁵ Yii puni ká a jini na shεenre tabere yu, lir'à táan mii i. Nka nde l'à táan mii i sèe sèl'e ke, lire li nye yii puni pi a Kile túnnture yu. Kile túnnture jwufoonji tayyéreg'à fànha tò shεenre tabere jwufoonji woge na, fo wà ha nta na tire shεenre kênñi, bà ti si mpyi si dánafeebii kurunke tège pi a sì yyaha na Kile kuni

i mɛ. ⁶ Mii c̀nmpyiibii, yii yabilimp̄ii pi li k̀anmucya a ẃi ke! M̀a jwo mii u pa Kile t̀unn̄ture t̀a jwo yii á, si kani l̀a cỳe yii na Kile kuni i, lire nyɛ mɛ si yɛɛge k̀a kan yii á ke, k̄ampyi shɛɛnre tabɛr'e mii mpyi a pa jwo ná yii e, ɲaha t̀ɔn yii mpyi na sí n-ta lire e yɛ?

⁷ Nde li nyɛ yatin̄nyi k̀ampan̄ke, mu à jwo t̀inmp̄ini, lire nyɛ mɛ ɲk̀ɔnn̄ɔɲi ke, kuru k̀a mpyi ku nyɛ a bẁɔn ku bẁɔnn̄kanna na mɛ, mɛɛni li nyɛ na bẁun ke, di ẁa sí n-j̀a lire c̀è n-jwo yɛ? ⁸ T̀inmp̄ini pi maha wyi maha nt̀eg'a k̀ashikẁɔnbii ẁa piye na ke, ná lire nyɛ a wyi li wyiɲkanna na mɛ, jofoo u sí uye bégele k̀ashige mɛɛ na yɛ? ⁹ Amuni li mú nyɛ yii á, yii pi nyɛ na yu shɛɛnre tabɛr'e ke, yii l̀ógofeebii k̀a mpyi pi nyɛ na yii jwumpe núru mɛ, ɲje yii nyɛ na yu ke, di pi sí yire c̀è n-jwo yɛ? Li maha mpyi mu à jwo ná kafɛɛge e yii nyɛ na yu. ¹⁰ Shɛɛnre shin̄'à ɲyaha d̄iɲyɛɲi i, ɲka tire shɛɛnre puni na núru ti jwufeebil'á. ¹¹ Mii aha mpyi mii nyɛ na shɛɛnre t̀a núru mɛ, ti jwufoon̄i maha mpyi ǹamp̄ɔn̄ɔ mii á, mii mú maha mpyi ǹamp̄ɔn̄ɔ ti jwufoon̄'á. ¹² Nyɛ ná Kile Munaani m̀akanyi lage sí nyɛ yii na, ɲje yi sí n-s̀i n-j̀a d̀ánafeebii pyi pi a sí yyaha na Kile kuni i ke, yii a yire caa ná yii cyeyi shuunn̄ɲi i.

¹³ Lire kurugo shin̄ɲi u nyɛ na shɛɛnre tabɛɛ yu ke, urufoo u a Kile ɲáare, bà u si mpyi s'a ti k̀ɛɛn̄ɲi mɛ. ¹⁴ ɲaha kurugo yɛ mii aha a Kile ɲáare shɛɛnre tabɛr'e, mii k̀ɔni maha mpyi Kileɲarege na, ɲka mii nyɛ na na jwumpe yyaha c̀ini mɛ. ¹⁵ Lire e ke ɲaha mii à yaa mii u pyi yɛ? Mii sí n-j̀a raa Kile ɲáare shɛɛnre tabɛr'e, ɲka shɛɛnre mii à c̀è ke, mii mú sí n-j̀a raa u ɲáare tire shɛɛnre e. Mii sí n-j̀a raa Kile

pèente myahigii cêe shɛɛnre taber'e, ŋka shɛɛnre mii à cè ke, mii mú sí n-jà raa cyi cêe tire shɛɛnre e. ¹⁶ Nye mu aha a fwù kaan Kile á shɛɛnre taber'e, wà ha nta dánafeebii kurunke e ŋgemu u nyɛ u nyɛ na tire shɛɛnre núru mɛ, di urufoo sí n-jà n-jwo: «Amiina» mà li ta u nyɛ a mu jwumpe lógo mà ye? ¹⁷ Mu fwùŋi ninƙanŋi mée ká nta u à ŋwɔ sèl'e, u sì n-jà urufoo tɛge Kile kuni i mɛ.

¹⁸ Mii à Kile shéere, ŋaha na ye u à mii tɛge mii à jà na yu shɛɛnre sannte e mà tòro yii puni na. ¹⁹ Ŋka lire ná li wuuni mú i, mii aha mpyi dánafeebii kurunke e, mà ŋwɔnyɛya kanƙuro kanna jwo dánafeebii shɛɛnre nindogore e, mii maha lire funŋɔ lwó maha ntòro mii u canmpuni lwó jwumpe na shɛɛnre taber'e pi nyɛ na tire ntemu núru mɛ.

²⁰ Mii cìmpyiibii, yii àha raa sònŋi nàŋkopyire sònŋonƙanni na mɛ. Ŋka kapegigii kàmpanŋke na, yii yiye pyi pìmpinnyɛye fiige. Yákilifente kàmpanŋke na, yii yiye pyi shinlyee. ²¹ Y'à séme Kile Jwumpe Semɛŋi i na Kafoonji Kile à jwo: «Nàmpwuunbii pìi mii sí n-tun na shiinbil'á. Pire sí n-jwo ná pi e shɛɛnre taber'e. Ŋka lire ná li wuuni mú i, pi sì mii ŋwɔmɛɛni cù mɛ*.» ²² Mà tàanna ná lire katoronƙwooni i, nje mii sí n-jwo ke, yire yi nyɛ: wà ha shɛɛnre taberɛ jwo, mpii pi nyɛ pi nyɛ Kile kuni i mɛ, lire maha li cyêe pire na na Kile sí

* **14:21** Tèni i Izirayeli shiinbil'à Kile ŋwɔmɛɛni yaha ke, Kile à jwo na uru sí Babilon shiinbii kàshicyege yaha ku pa pi tòn pi i jà pi na. Shenre nàmponnɔ Babilon shiinbii mpyi na yu. Izirayeli shiinbil'à pi ŋya pi i tire shɛɛnre yu ke, ka lire si li cyêe pi na na Kile à tòn ná pire Izirayeli shiinbil'e e (Ezayi 28.11-12.)

yoge kwòn pire na. Puru jwumpe nyε a yyaha tí ná dánafeebil'e mε. Wà ha Kile túnnturo jwo, lire maha li cyêe dánafeebii na na Kile nyε pi shwòhòl'e. Mpii pi nyε pi nyε Kile kuni i mε, puru jwumpe nyε a yyaha tí ná pire e mε.

²³ Nyε l'aha mpyi kee yii dánafeebii kurunƙ'à bínni, ka yii puni si wá na shεenre tabεε yu, shin-cyi ká mpa yii ta pur'e, ηgemu u nyε u nyε a Kile cè mε, tá u sí n-jwo na yii funny'à shwò yii na mε?

²⁴ Nƙa l'aha mpyi mu à jwo Kile túnnture yii nyε na yu, ka u u mpa jyè yii kurunƙe shwòhòl'e, u aha yii jwumpe lógo, lire sí u pyi u cè na sèenji yii nyε na yu, si u pyi u cè na uru kapyiinƙii nyε a tí mε.

²⁵ Yaaga maha yaaga k'à ηwòhò urufoo zònji na ke, yire puni sí n-yige cyínnji na, fo u sí yyahe cyígile si ninƙure sín si Kile kêe, si jwo sèenji na, Kile na nyε yii shwòhòl'e.

Kile pèente karigii sogolo ηkann'à yaa li ηwò

²⁶ Mii cìnmpyiibii, yii à yaa yii ndemu pyi ke, lire li nyε: yii aha yiye bínni Kile pèente mεε na, mεε ká mpyi wà á, urufoo u li cêe. Yεεεε jwumò ká mpyi wà á, urufoo u pu jwo, Kile ká nta u à kani là cyêe wà na, urufoo u li jwo. Kile ká nta u à shεenre tabεε le wà ηwò e, urufoo u ti jwo. Kile ká nta u à pyinƙanna kan wà á u u jà a tire shεenre kêenηε, urufoo u ti kêenηε. Nƙa cyire karigii pun'à yaa cyi dánafeebii tège pi a si yyaha na Kile kuni i. ²⁷ Mpii pi nyε na shεenre tabεε yu ke, pire nyε a yaa pi tòro shiin shuunni taanre na mε, pi raa yu ninƙin ninƙin, li i nta wà mú na nyε wani ηgemu u sí n-jà raa tire shεenre kêenji ke. ²⁸ Kèenηεfoo ká mpyi

u nyε a ta tire shεenre na mε, ti jwufeebil'à yaa pi fyâha, pi raa yu piye funŋ'i ná Kile e.

²⁹ Nde li nyε Kile tûnntunmpii kàmpanŋke ke, pire shiin shuunni taanr'à yaa pi a yu niŋkin niŋkin. Pi sanmpii s'a pi jwumpe núru pi raa pu kàanmucaa.

³⁰ Ŋka Kile ká nta u à kani là cyêe wabεε na, ŋgemu u à fyâha a jwumpe lwó ke, ur'à yaa u fyâha, u u u yaha u li jwo. ³¹ Yii nyε a yaa yii bínni yii a Kile tûnnture yu mε, yii a ti yu niŋkin niŋkin, bà ti si mpyi si dánafeebii le kur'e, si màban le pi e mε. ³² Yii li cè na li síŋi nyε Kile tûnntunŋi na mà jà a cû u jwoge na, si pi sanmpii yaha pi jwo a kwò. ³³ Naha kurugo yε nyâhaŋgurugunŋi nyε a táan Kile á mε, mà karigii yal'a sogolo yyenŋke e, lire l'à táan u á, bà li nyε na mpyi dánafeebii kurunŋi puni i mε.

³⁴ Cyeebil'à yaa pi fyâha mpìnniŋi cyeyi i, naha na yε kuni nyε a kan pi á, pi jà pi a yu yire cyeyi i mε. Pi à yaa pi piye tûrige, bà MusaSaliyanŋi à yi jwo mε. ³⁵ Pi la ká mpyi si yibige pyi cyage kà na, pi aha nɔ pyεngε pi kuru yibige pyi pi nàmbaabii na. Naha kurugo yε li lemp'à pi ceewe u a jwumpe lwúu dánafeebii kurunŋke e†.

³⁶ Taha yii na sônŋi na yii бага jwumɔ pu nyε Kile jwumpe? Lire nyε mε, taha yii na sônŋi na yii kanni na puru jwump'à nɔ? ³⁷ Wà ha nta u u sônŋi na Kile Munaani maha jwumpe leni uru jwɔ e na yu pi sanmpil'á, u li cè na yεεge mii nyε na sémeni si

† **14:35** Pii na sônŋi na Poli à cyeebii sige pi àha raa pi nàmbaabii yibili Kile pèente tēni i mε. Pii sí na sônŋi na Poli nyε a kuni kan cyeebil'á pi a Kile tûnnture jwufeebii jwumpe jwɔhe tûru mε. Pii sí i sônŋi na mp̄ii pi à ntùŋke taha Poli na ke, pire jwumpe pu nyε 14.35 i. 14.36 i Poli nyε a jεε puru jwumpe na mε.

ɲkan yii á a me ke, kur'à fworò Kafoonji Yesu i. ³⁸ Wà ha ɲke yeɣeɣe jwumpe cyé, yii àha núru urufoo le laage e me.

³⁹ Mii cìmpyiibii, ɲwɔɲyega niɲkin na, yii a Kile tùnnture báaraɲi caa yii a mpyi. Wà ha a si raa yu shɛɛnre tabe'e, yii àha urufoo sige lire na me. ⁴⁰ Li tɛgeni li ɲye, yii karigii puni cyi pyi ná ɲjire e, yii i cyi sogolonkanni yaha li ɲwɔ.

15

Kirisita à ɲè a fworò kwùɲi i ke, kwùubii mú sí ɲè

¹ ɲye mii cìmpyiibii, Jwumpe Nintanmpe mii à jwo yii á, ka yii i dá pu na, maa yiye p wɔ pu na ke, mii la ɲye si yii funɲɔ cwo puru na. ² Puru jwumpe cye kurugo, kuni li maha sùpyire shwɔ ke, lire yii à l wɔ. Yii aha ɲkwôro lire kuni i, Kile sí yii shwɔ. Naha na yii na sônɲi na yii dáníyaɲi kapyiini ɲye ɲùɲɔ baa ye?

³ Jwumpe p'à jwo mii á, ná pu tayyéreg'à pêe ke, mii à puru jwo yii á. Puru pu ɲye: Kirisita à kwù wuu kapegigii yàfaɲi kurugo, bà l'à fyâha a jwo Kile Jwumpe Semɛɲi i me. ⁴ U buwuɲ'à le fanɲke e, u kwùɲi canmpyitanrewuuni, u à ɲè, bà l'à fyâha a jwo Kile Jwumpe Semɛɲi i me. ⁵ U ɲɛɲkwooni kântugo, u à uye cyêe Pyeri na, lire kântugo, maa uye cyêe u cyelempyiibii ke ná shuunniɲi na. ⁶ Lire kântugo cìmpyiibii dánafeebii na u à uye cyêe tère niɲkin i ke, pir'à ɲyaha shiin ɲkwuu kanɲkuro (500) na. Shinpaanra kanna pi à kwù pire e, lire baare e, pi niɲyahamii saha na ɲye shi na. ⁷ Lire kântugo u à uye cyêe Yakuba na, maa uye cyêe u tùnntunmpii sanmpii puni na.

⁸ Pire puni kàntugo, u à uye cyêe mii Poli na mú, mii u nyε mu à jwo pìmpinnyaga nijjyembaga ñkemu k'à si ke. ⁹ Yii li cè, mii u nyε Yesu túnntunmpii puni kàntugo yyéere wunji. Mii bá mpyi a yaa mii u tɔrɔ u túnntunmpil'e mε, ñaha na ye mii mpyi maha Kile dánafeebii kurunke kyérege sèl'e. ¹⁰ Nka tayyérege e mii nyε nijjaa ke, Kile u à ñwɔ mii na maa mii yaha kur'e. Tawage e bà u à sàa ñwɔ mii na mà dε! Mii bá à báarañi pyi mà tòro Yesu túnntunmpii sanmpii na, ñka ná na yabilinji fànhe e bà mii à u pyi mà dε! Kile u à ñwɔ mii na maa mii pyi mii à u pyi. ¹¹ Lire e ke l'à pyi mii u à Jwumpe Nintanmpe jwo yii á yo, l'à pyi Yesu túnntunmpii sanmpii yo, Jwumpe Nintanmpe ninumpe wuu nyε na yu, yii mú s'à dá pu na.

Dánafeebii ñèñi kani

¹² Nyε ná wuu s'à jwo yii á na Kirisita à ñè a fworò kwùñi i, ñaha na yii pìi maha jwo na kwunεnε nyε nùmpañña mà ye? ¹³ Kampyi yii na sòññi na kwunεnε nyε nùmpañña mε, lir'à li cyêe na yii nyε a dá na Kirisita mú à ñè a fworò kwùñi i mε. ¹⁴ Kampyi Kirisita nyε a ñè a fworò kwùñi i mε, Jwumpe Nintanmpe wuu nyε na yu ke, puru kajwuuni mpyi na sí n-pyi ñùñɔ baa, yii dányañi kapyiini mú mpyi na sí n-pyi ñùñɔ baa.

¹⁵⁻¹⁶ Nyε jwumpe wuu nyε na yu na ntare Kile na ke, puru mpyi na sí n-pyi kafinara, ñaha na ye wuu à jwo na Kile à Kirisita ñè a yige kwùñi i. Kampyi yii na sòññi na kwunεnε nyε nùmpañña mε, lir'à li cyêe na yii na sòññi na Kirisita mú nyε a ñè a fworò kwùñi i mε. ¹⁷ Kàmpyi Kirisita nyε a mpyi a ñè a fworò kwùñi i mε, ñùñɔ mpyi na sí n-pyi yii

dániyaŋi kapyiini na mε, yii kapegigii tugure mú mpyi na sí n-kwôro yii ɲuŋ'i. ¹⁸ Lire mpyi na sí li cyêe mú na mpíi pi à kwû mà pi ta pi à dá Kirisita na ke, na pir'à pînni. ¹⁹ Kampyi wuu à wuu sònɲɔre taha Kirisita na numε tiiŋi kanni kurugo, lire e ke wuu pi ɲye diɲye sùpyire puni kanhamafeebii.

²⁰ Nka sèeŋi na, Kirisita à ɲè a fworò kwùŋi i. Mpii pi à kwû ke, Kile à u ɲè a yige kwùŋi i yyecyiige na, maa li cyêe na kwùubii mú sí n-pa ɲè. ²¹ Yii li cè, bà kwùŋ' à jyè diɲyeŋi i shin niŋkin cye kurugo mε, amuni kwuɲeni mú à jyè shin niŋkin cye kurugo.

²² Sùpyire puni sí n-kwû, ɲaha na ye pi ɲye Adama wwoɲεεge e. Amuni li mú ɲye, dánafeebii puni sí nùru ɲè, ɲaha na ye pi ɲye Kirisita wwoɲεεge e.

²³ Nka shin maha shin ná u tèeɲeɲe li ɲye, Kirisita u à pyi shincyiiwe mà ɲè, lire kàntugo, mpíi pi ɲye u wuubii ke, u aha bú nùr'a pa canɲke ɲkemu i ke, pire mú sí ɲè. ²⁴ Lire kàntugo diɲyeŋi sí n-kwò. Kirisita sí ɲùŋufente puni ná sífente puni ná fànhafente puni shi kwò, si Saanre le Tufooŋi Kile cye e.

²⁵ Yii li cè na fànha ku ɲye ku ki, Kirisita u tèeɲ ɲùŋufente na fo si zà yaa ná Kile e, u à u zàmpeɲbii puni le u tooyi ɲwòh'i. ²⁶ Zàmpeɲɲi nizannɲi u sí shi bò ke, uru u ɲye kwùŋi. ²⁷ Y' à sémε Kile Jwumpe Semɲi i na: «Kile à síŋi kan u á yaayi puni na* .»

Nka puru jwumpe e, l' à fíniɲe na síŋi ɲye Yesu á mà pyi Kile ɲùŋɔ na mε, ɲaha na ye Kile u à síŋi kan u á u pyi yaayi puni ɲùŋɔ na. ²⁸ Nye yaayi puni ká bú ɲkúu Kirisita á tènì ndemu i ke, uru u ɲye Jyafooŋi ke, Kile ká síŋi kan u á yaayi puni na tènì ndemu i ke, u mú sí uye tîrige Kile á. Lire ká mpyi, Kile sí

* 15:27 Zaburu 8.7

u maha fyîn mà? ³⁷ Sùmashiŋi mu maha nûgo, mu à jwo kàlage. Lire baare e ku cige nimpunke bà mu maha sà ñcûru mε. ³⁸ Nyε u nùgunkwooni kàntugo, Kile maha u pyi u à fyîn maa u pyi u à pyi sùmacige, maha bê ná u nyii wuuni i. Sùmaŋi shiŋi puni ná u cire ti nyε.

³⁹ Amuni nyii yaayi puni cyeere mú nyε, kà ná kà woro nyε niŋkin mε. Sùpyire cyeere na nyε ti yε, yatɔɔre woore sí nyε ti yε, saŋcεεnre woore na nyε ti yε, fyaabii woore na nyε ti yε. ⁴⁰ Yaayi yi nyε niŋyiŋi na ke, yire cyeere na nyε ti yε, nje yi nyε niŋke na ke, yire woore mú sí nyε ti yε. Nyii yaayi yi nyε niŋyiŋi na ke, yire sɪnampe ná niŋke wuyi sɪnampe nyε niŋkin mε. ⁴¹ Canŋaŋyiini sɪnampe na nyε pu yε, yiŋke sɪnampe na nyε pu yε, wɔrigii sɪnampe mú sí na nyε pu yε, ali wɔrigii sɪnamp'à wwû puye e.

⁴² Nyε kwùubii ká a sɪ ñè, amuni li mú sí n-pyi. Bà sùmabilini ká nûgo, li mpùrampe maha fwónhɔ mε, amuni li nyε, buŋi ká ntò, u maha fwónhɔ, ŋka u aha ñè tènì ndemu i ke, u saha nyε na fwónre mε. ⁴³ Buŋi ká ntò, u lemε maha mpi, wà kuro sàha maha mpyi u e mε, ŋka u aha ñè, u maha mpyi ná sɪnampe e. Pi aha u tò, fànha maha mpyi u e mε, ŋka u aha ñè, u maha mpyi ná fàn'h'e. ⁴⁴ Cyeere múnaa baa woore ti maha ntò, ŋka ti múnaa woore ti maha ñè. Sùpyire cyeere na nyε wani, Kile Munaani maha cyeere ntemu kaan ke, tire na nyε wani mú. ⁴⁵ Y'à séme Kile Jwumpe Semεŋi i na: «Adama u nyε sùpyaŋi niŋcyiŋi, Kile à u dá maa múnaani le u eŤ.» Nka Adamaŋi u sí n-pa kàsanraga na, ná uru u nyε Yesu Kirisita ke,

uru u maha sh̀n̄ji kaan s̀p̄yir'á Kile Munaani cye kurugo. ⁴⁶ Kile Munaani maha cyeere ntemu kaan ke, tire bà ti nyε n̄j̄cyiire με, supyicyeere ti nyε n̄j̄cyiire, lire k̄antugo Kile Munaani woore maha nta a pa. ⁴⁷ Adamañi n̄j̄cyīiñi na nyε n̄j̄ñke wu, Kile à u yal'a yige pwoore e, ñka Adamañi sh̄n̄wun̄ji nyε n̄j̄ȳiñi wu. ⁴⁸ S̀p̄yañi u à yal'a yige n̄j̄ñke e ke, bà uru nyε με, yaaga maha yaaga k'á fwordo ur'e ke, amuni yire puni nyε. Nge sí u nyε n̄j̄ȳiñi wun̄ji ke, bà uru nyε με, yaaga maha yaaga k'á fwordo ur'e ke, amuni yire puni mú nyε. ⁴⁹ S̀p̄yañi u à yal'a yige n̄j̄ñke e ke, bà wuu nyε uru fiige με, ñge u nyε n̄j̄ȳiñi wun̄ji ke, amuni wuu mú sí n-pȳi uru fiige.

⁵⁰ Mii c̀n̄mpȳiibii, n̄je mii sí n-jwo yii á ke, yire yi n̄je: cyeere ti nyε wuu na amε ke, wuu sì n-jà n-jyè Kile Saanre e ná tire e με. Cyeere ti sí n-pa n-fwónh̄o ke, mà tire yaha wuu na, wuu sì n-jà n-pȳi kẁmbaa με.

⁵¹ Kani li mpyi a ñw̄h̄o ke, mii sí lire yyaha jwo yii á, lire li nyε, wuu puni sì n-kw̄u με, ñka wuu cyeere puni sí n-k̄ên̄ñε. ⁵² Li sí n-pȳi tère n̄j̄kin ná wiile n̄j̄kin t̄in̄mp̄ini wylzanni na. D̄j̄nȳñi can̄kw̄oge t̄in̄mp̄ini ká wyl̄ t̄eni ndemu i ke, m̄pii pi à kw̄u ke, p̄ire sí n̄è, pi saha sì n-kw̄u με, wuu cyeere puni sí n-k̄ên̄ñε.

⁵³ Yii li c̀è na cyeere ti nyε wuu na ke, tir'á yaa ti k̄ên̄ñ'a pyi cyere, ntemu ti nyε ti sì n-fwónh̄o με. T'á yaa ti k̄ên̄ñ'a pyi cyere ntemu ti nyε ti sì n-kw̄u με. ⁵⁴ Nyε wuu cyeere ká bú ñk̄ên̄ñ'a pyi cyere n̄j̄w̄n̄h̄ambaara ná n̄j̄kw̄umbaara t̄eni ndemu i ke, jwumpe p'á séme Kile Jwumpe Sem̄ñi i ke, puru sí n-f̄ũñ̄j̄. Y'á séme: «Sì à ta kẁñi na,

kwùŋi shi à pînni feefee*!»

⁵⁵ «Kwù wà we, taha mu síŋi nyε ke?

Kwù wà we, taha mu bàhe nyε ke†?»

⁵⁶ Kapegigii mpyiŋi nyε baha fiige, ŋkemu ku maha kwùŋi pyi u u nɔni wuu na ke. Saliyaŋi kuni ŋaaraŋ'à wuu jà ke, lire l'à pa ná l'e kapegigil'à fànha ta wuu na. ⁵⁷ Ŋka wuu à fwù kan Kile á, ŋaha na ye uru u à wuu pyi wuu à sí ta kwùŋi na, wuu Kafooŋi Yesu Kirisita cye kurugo.

⁵⁸ Lire kurugo mii ntàannamacinmpyiibii, yii fànha le yiye e, yii àha yafyin yaha ku yii pyi yii a núruli kàntugo mε, yii a sì yyaha na Kafooŋi báaraŋi i tèrigii puni i. Yii li cè mà yii yaha Kafooŋi báaraŋi na, kanhare yii à pyi ke, tire sì n-sì n-pyi jùŋɔ baa mε.

16

Wyéreni Kòrenti dánafeebil'à bínni si ntège Zheruzalému wuubii tège ke

¹ Nyε mii cìnmpyiibii, wyéreni u nyε na bínnini si ntège Kile wuubii tège Zheruzalému kànhe e ke, yii mú à yaa yii a lire pyi bà mii à yi jwo Galati kùluni dánafeebii kuruy'á mε. ² Cibilaaga maha cibilaaga, canjcyiige* yii shin maha shin à yaa u wwù u jùŋɔ wyéreni i, mà tàanna ná u cyentage e, u yaha uye kanni na, bà li si mpyi mii aha nta si nɔ yii yyére ke, mii i sà uru wyéreni ta u à bínn'a kwò mε. ³ Mii aha bú nɔ wani tènì ndemu i ke, tùnntunmpii yii sí n-cwɔnɔ ke, mii sí séme taha pire na ná wyéreni i pi sà ŋkan Zheruzalému kànhe

* **15:54** Ezayi 25.8 † **15:55** Oze 13.14 * **16:2** Yahutibil'à cibilaage canjcyiige ku nyε káriŋi.

e. ⁴ L'aha mii kakarala kwò, mii ná pire sí n-kàre sijcyan.

⁵ Mii la $\eta\epsilon$ si η ara pyi Masedoni kùluni i, si nta raa sì yii yyére, η aha na ϵ mii la $\eta\epsilon$ si ntòro Masedoni i. ⁶ Mii aha nò wani yii yyére, shwòhòl'e mii sí tère nimbilere, lire $\eta\epsilon$ mε mii sí wyeere tēni pyi ná yii e, bà yii si mpyi si mii tège mii i na tashage ta mε. ⁷ Naha kurugo ϵ numε tòoge e, mii la $\eta\epsilon$ sì sà yii η ya kanna si ntòro mε, η ka mii la $\eta\epsilon$ si tère pyi yii taan, Kafoonji ká $\eta\epsilon\epsilon$. ⁸ Nka lire ná li wuuni mú i, mii sí n-kwôro Efese kànhe e, fo zà nò Pantekòtini kataanni na, ⁹ η aha na ϵ Kile à sàa li laage kan mii á, mii u báarabwòhò pyi wani, ali mà li ta mii zàmpeɛnbil'à η yaha wani.

¹⁰ Timòti ká nò wani yii yyére, yii i u cùmu lemε η wò, bà li si mpyi u àha bú η kwò màban fò uye na mε, η aha na ϵ u na báare mii fiige Kafoonji á. ¹¹ Yii àha η kwò u wí η cwò mε! Yii u tège u kùsheeni na bà u η ɛɛɛ wu si mpyi si nò mii na mε, η aha na ϵ mii ná cìmpyiibii naha na u sigili naha.

¹² Nde li $\eta\epsilon$ wuu cìmpworonji Apolosi u kàmpanɛke ke, mii à màban le u e sèl'e, bà u ná cìmpyiibii sanmpii si mpyi si sà fworò yii na mε. Nka u à yi jwo mii á na sèenji na, li tēni sàha nò mε. Li tēni ká nò u á, u sí li pyi.

¹³ Yii kwôro η yii na, yii yiye waha yii i η kwôro Kile kuni i, yii àha màban yaha u fò yii na mε, yii fànha le. ¹⁴ Ntàannamagar'à yaa t'a η aa yii kapyiɛnkii puni i.

¹⁵ Mii cìmpyiibii, mii sí kyaa η ɛkin cya yii á sahanji. Yii à li cè na Sitefanasi ná u pyenge shiinbii pi à pyi dánafeebii η ɛcyiibii Akayi kùluni

i, pi à piye pwɔ Kile wuubii ntègɛɲi na mú. ¹⁶ Yii à yaa yii a núru tire sùpyire shiɲ'á, mà bâra mpíi puni pi à piye pwɔ Kile báaraɲi na ke.

¹⁷ Mii funntanga wu u ɲye, ɲaha na ye Sitefanasi ná Foritunatusi ná Akayíkusi naha ná mii i. Yii n'a mpyi naha, nde yii mpyi na sí n-pyi ke, pi à lire pyi.

¹⁸ Pi à mii funɲke ɲíɲe, bà pi à yii funɲyi ɲíɲe me. Yii a nte sùpyire shiɲ metanga yiri.

¹⁹ Azi kùluni dánafeebii kuruyɲ'à yii shéere. Akilasi ná Pisisili à yii shéere ná dánafeebii pi ɲye na bínnini pi pyenge e ke, pir'à yii shéere sèl'e Kafoonji mege na. ²⁰ Mii cìmpyiibii pun'à yii shéere.

Yii a cìmpworogo fwùɲi kaan yiy'á ná funɲcɛɲi i.

²¹ Mii Poli yabilɲi u à ɲge fwùɲi séme ná na cyege e.

²² Kafoonji kyaa ká nta l'à pen ɲgemu á ke, Kile u urufoo láɲa.

«Kafoonji, ta ma!»

²³ Kafoonji Yesu u ɲwɔ yii na, u u jwó le yii á!

²⁴ Yii mú puni kyal'à táan mii á, Yesu Kirisita wwɔɲεεge e.

KILE JWUMPE SEMEŋI JWUMPE NINTANMPE
New Testament in Senoufo, Supyire Farakala; spp

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Supyire Sénoufo (Sénoufo, Supyire)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Senoufo, Supyire

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9c94658e-b59d-5cd7-bd2e-4e0770667d41